

**2018-
2020**

**Schoolondersteuningsprofiel
OBS De Klimtoren**

*Voor alle kinderen
ruimte om te klimmen*

Voor u ligt het ondersteuningsplan van de openbare basisschool De Klimtoren in Drogeropslagen. In dit ondersteuningsplan 2019-2021 vindt u terug hoe de leerling ondersteuning binnen onze school is opgezet. Onder ondersteuning verstaan wij het systematisch en planmatig volgen van de ontwikkeling van alle leerlingen van onze school. Hiervoor worden de onderwijsbehoeften van alle leerlingen in kaart gebracht. Op deze wijze trachten we leerproblemen te voorkomen of door vroegtijdige signalering de betreffende leerlingen m.b.v. extra aandacht, hulp en begeleiding ondersteuning te bieden. Binnen de mogelijkheden die ons onderwijssysteem ons biedt, sluiten wij met ons onderwijs zoveel mogelijk aan bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De wijze van ondersteuning binnen de basisschool verandert nogal eens o.a. door nieuwe inzichten, studie personeel en invoering van andere werkwijzen als gevolg van overleg. Het voorliggende document is dan ook nooit af en wordt door ons beschouwd als een opbouwdocument. Telkens zullen nieuwe inzichten en werkwijzen in dit plan worden vastgelegd en/of geactualiseerd; niet langer gehanteerde inzichten en werkwijzen zullen verdwijnen.

Kortom, ons ondersteuningsplan is voortdurend aan verandering onderhevig.

Hierbij treft u de meest recente versie aan.

We staan altijd open voor adviezen en aanbevelingen.

Namens team obs De Klimtoren,

Anita Hoekstra (ib)

Karin Hartman-Kwant (dir)

INHOUD

Voorwoord	2
1. Algemene informatie over onze school	6
1.1 Inleiding	6
1.2 Achtergrond en visie van De Klimtoren	6
1.3 Schoolgegevens	6
1.3.1 Het klimaat in de school	7
1.3.2 Het onderwijskundig concept	8
2. Ondersteuning en begeleiding op De Klimtoren	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Definitie zorgleerling	10
2.3 Handelingsgericht werken	10
2.4 Schema zorgstructuur	12
2.5 Zorgniveaus	14
2.5.1 Onze zorg in schematische weergave	16
2.6 Taken binnen de ondersteuning op de Klimtoren	17
2.6.1 Taken groepsleerkracht	17
2.6.2 Taken van de Intern begeleider m.b.t. begeleiding/ondersteuning	17
2.6.3 Taken begeleider leerling met arrangement	19
2.6.4 De rol van schoolleider bij de zorg op school	19
2.7 Archivering leerling-gegevens/dossiervorming	20
2.7.1 Leerlingendossiers	20
2.7.2 Groepsoverzichten	20
2.7.3 Groepsmap	20
2.8 Opzet groep- en leerlingbespreking	21
2.8.1 Groepsbespreking	21
2.8.2 Plenaire leerlingbespreking	21
2.8.3 Oudergesprekken / rapporten	22

2.9	<i>Het leerlingvolgsysteem</i>	22
2.10	<i>DYSLEXIEPROTOCOL</i>	23
3.	<i>Instroom, doorstroom en uitstroom</i>	24
3.1	<i>Procedure instroom</i>	24
3.1.1	<i>Aanmelden</i>	24
3.1.2	<i>Wennen</i>	24
3.2	<i>Procedure zij-instroom (van een andere school)</i>	24
3.3	<i>Procedure doorstroom</i>	24
3.3.1	<i>Criteria doorstroom</i>	25
3.3.2	<i>Criteria overgang groep 1 naar groep 2</i>	25
3.3.3	<i>Criteria overgang van groep 2 naar groep 3</i>	25
3.3.4	<i>Criteria overgang van groep 3 naar groep 4</i>	26
3.3.5	<i>Criteria overgang groep 4 naar groep 5</i>	26
3.3.6	<i>Criteria overgang groep 5 t/m 8</i>	27
3.3.7	<i>Een groep overslaan in groep 1 t/m 8</i>	27
3.4	<i>Procedure uitstroom</i>	28
3.4.1	<i>Uitstroom naar een andere basisschool</i>	28
3.4.2	<i>Uitstroom naar het voortgezet onderwijs</i>	28
3.4.3	<i>Verwijzing</i>	29
3.4.4	<i>Cito-Eindtoets</i>	29
3.4.5	<i>NIO</i> ..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
4	<i>Ondersteuningsplannen</i>	30
4.1	<i>Klimplannen</i>	30
4.2	<i>Begeleidingsplan / Plan van aanpak</i>	30
4.3	<i>Individuele leerlijn</i>	30
4.4	<i>Arrangement</i>	31
4.5	<i>Ontwikkelingsperspectief</i>	31
4.6	<i>Passend onderwijs en excellente en (hoog)begaafde leerlingen</i>	31
5	<i>Passend onderwijs</i>	32

5.1	<i>aanmelding nieuwe leerlingen</i>	32
5.2	<i>Aanmelding So/SBO</i>	33
5.3	<i>Monpas</i>	34
6	<i>Externe contacten</i>	35
6.1	<i>Samenwerkingsverband</i>	35
6.2	<i>Begeleidingsdienst</i>	35
6.3	<i>Jeugdgezondheidszorg</i>	35
6.4	<i>Centrum voor jeugd en gezin</i>	36
6.5	<i>Ib-cluster</i>	36
6.6	<i>Meldcode vermoeden huiselijk geweld en kindermishandeling</i>	36
6.7	<i>Voortgezet onderwijs</i>	36
6.8	<i>Overleg directeur en interne beleleider</i>	36
7	<i>bepalen van beleidsvoornemens</i>	37
7.1	<i>Kwaliteit meten</i>	37
7.2	<i>(TREND)-ANALYSES</i>	37
7.2.1	<i>Analyse IOVS</i>	37
7.2.2	<i>Analyse Entreetoetsen</i>	37
7.2.3	<i>Analyse EINTOETS</i>	37
7.3	<i>Faciliteiten</i>	38
7.4	<i>Deskundigheidsbevordering / competenties</i>	38

1. ALGEMENE INFORMATIE OVER ONZE SCHOOL

1.1 INLEIDING

Visie vanuit de Stichting “Wolderwijs”: **“het kind centraal”**.

Trefwoorden daarbij zijn:

- Zichzelf zijn
- Respect
- Eigen niveau
- Zelfstandigheid

Kinderen hebben een natuurlijke behoefte zich te ontwikkelen. Ieder kind doet dat naar eigen mogelijkheden en in zijn/haar eigen tempo. Een kind ontwikkelt zich door voortdurende wisselwerking tussen natuurlijke aanleg en ervaringen die het in zijn/haar omgeving opdoet.

Het openbaar onderwijs in De Wolden biedt die kansen, die het kind in staat stelt zichzelf te zijn, zelfstandig te functioneren en het eigen, zo optimaal mogelijk leerniveau te bereiken.

1.2 ACHTERGROND EN VISIE VAN DE KLIMTOREN

Onze school biedt de leerlingen een open, respectvolle en veilige speel- en werkomgeving; een plaats waar je nog mag zijn wie je bent!

Bij het leren verwerven van de leerstof gaan we zoveel mogelijk uit van de mogelijkheden van ieder kind. Zo kunnen de kinderen zich optimaal ontwikkelen op sociaal-emotioneel, verstandelijk, motorisch en creatief gebied.

We hebben onze missie samengevat in het volgende motto:

Ruimte voor ieder kind om te klimmen

1.3 SCHOOLGEGEVENS

De school in Drogteropslagen is een drie-klassige school. Momenteel wordt de school bezocht door 42 kinderen, die verdeeld zijn over de groepen 1 -2, 3 t/m 5 en 6 t/m 8. De meeste kinderen zijn woonachtig in het dorp zelf, maar er komen er ook een flink aantal uit de nabije omgeving.

Obs de Klimtoren is de enige school in het meest zuidelijke dorp van Drenthe. De gymzaal in het Dorpshuis in Linde wordt op dinsdag en donderdag door ons benut. Drogteropslagen is een gemoedelijk dorp, waar iedereen elkaar kent en elkaar helpt. De ouders zijn nauw bij de school betrokken en het team hecht daar veel waarde aan. Aan de school werken 9 leerkrachten, waaronder een vakleerkracht gym en muziek.

1.3.1 HET KLIMAAT IN DE SCHOOL

Een goed pedagogisch klimaat op onze school vinden wij belangrijk. Dit is de basis om je als kind zo optimaal mogelijk te kunnen ontplooien en prettig te kunnen functioneren in de groep. We creëren een uitdagende leeromgeving met een grote diversiteit aan moderne leermiddelen. We anticiperen op overheidsbeleid en passen dit zo goed mogelijk in binnen onze organisatie.

Op De Klimtoren streven we een klimaat na, dat geborgenheid en rust uitstraalt en daarnaast uitdaging biedt om goed te leren. We vinden het belangrijk dat de kinderen zichzelf kunnen zijn en op een prettige manier in de groep kunnen functioneren. Om een prettig klimaat te realiseren werken met de Kanjertraining. Kinderen leren hierdoor emoties en gedrag te herkennen bij de ander en bij zichzelf en leren op een respectvol hiermee om te gaan. Leerkrachten hebben hierbij een voorbeeldfunctie. Belangrijke waarden hierbij zijn: elkaar helpen, elkaar kunnen vertrouwen, niemand buitensluiten, elkaar niet uitlachen, zorg dragen voor de omgeving, op een positieve manier met elkaar omgaan en eerlijk zijn.

Op deze wijze ontstaat een leeromgeving waarin kinderen zich veilig voelen, gezien en gehoord voelen en ruimte ervaren om zich op eigen wijze en in eigen tempo te ontwikkelen.

We willen dit bereiken door:

- Kinderen respect en verantwoordelijkheidsgevoel te leren ontwikkelen, zowel voor de medemens, als voor hun leefomgeving;
- Kinderen laten ervaren dat we wijze waarop ze leren, het leervermogen en het leertempo verschillend kan en mag zijn.
- Te luisteren naar wat kinderen te zeggen hebben en ze te motiveren om een actieve bijdrage te leveren aan hun eigen leerproces. Zo gaan ze zich medeverantwoordelijk voelen. Door het voeren van kindgesprekken, het zichtbaar maken van leerlijnen en het gezamenlijk opstellen van doelen, dagen we kinderen uit zichzelf verder te ontwikkelen.
- Kinderen te stimuleren om met elkaar samen te werken, te overleggen, afspraken te maken en leren de zin van afspraken te onderkennen en na te leven;
- Kinderen leren zelfstandig te denken en te handelen, zodat zij weloverwogen hun eigen keuzes kunnen maken; Dat ze leren leren.
- Binnen de grenzen en mogelijkheden van ieder kind worden op onze school ook eisen gesteld. Bij onder prestatie, ten gevolge van het ontbreken van een positieve werkhouding en/of gebrek aan inzet, kunnen sancties volgen (bijvoorbeeld eerder binnen komen, nablijven (max.30 minuten), wel/geen huiswerk mee of niet deelnemen aan "leuke" activiteiten);
- Samen met leerkrachten, leerlingen en ouders een open, gezellige en aangename sfeer te creëren, waarin onderwijs zo optimaal mogelijk kan worden verzorgd.

Als leerkrachten proberen wij ons onderwijs daarop aan te passen, door middel van het aanbieden van aangepaste, extra leerstof, vervangende hulpprogramma's of aanpassing van instructie. Wij houden rekening met de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Deze onderwijsbehoeften noteren wij in het klimplan. Op gezette tijden stellen we, met behulp van ons leerlingvolgsysteem, vast welke problemen kinderen ondervinden in het leer- en ontwikkelingsproces. Na vaststelling van de aard van de problemen en de oorzaken, bepaalt de leerkracht, in overleg met de intern begeleider, op welke wijze de kinderen verder geholpen kunnen worden. Zó voeren we differentiatie uit binnen de groep en maken daarbij gebruik van verschillende (samenwerkings-)werkvormen. Tijdens de lessen volgen we ons protocol zelfstandig werken. Dit hanteren we om de leerlingen goed te leren samenwerken, zelfstandiger te maken, te leren plannen en te

leren omgaan met uitgestelde aandacht. Om een goed klassenmanagement te kunnen voeren in een klas met 3 groepen vinden we dit voor ons de meest effectieve werkwijze.

1.3.2 HET ONDERWIJSKUNDIG CONCEPT

Op obs De Klimtoren werken we in de basis volgens het leerstofjaarklassensysteem. Dit houdt in dat de leerlingen naar leeftijd in jaargroepen zitten en dat zij dezelfde lesstof aangeboden krijgen. Omdat ieder kind uniek is, houden wij tijdens het aanbieden en verwerken van lesstof rekening met (niveau)verschillen tussen leerlingen. We gebruiken daartoe het model directe instructie.

Differentiatie

De wijze waarop kinderen leren, het leervermogen en het leertempo zijn verschillend.

Als leerkrachten proberen wij ons onderwijs daarop aan te passen, door middel van het aanbieden van extra leerstof, vervangende hulpprogramma's of aanpassing van instructie. Wij houden rekening met de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen. Deze onderwijsbehoeften noteren wij in het klimplan (zie ook 'Protocol Werken met Klimplannen'). Op gezette tijden stellen we, met behulp van ons leerlingvolgsysteem, vast welke problemen kinderen ondervinden in het leer- en ontwikkelingsproces. Na vaststelling van de aard van de problemen en de oorzaken, bepaalt de leerkracht, in overleg met de intern begeleider, op welke wijze de kinderen verder geholpen kunnen worden. Zó voeren we differentiatie uit binnen de groep en maken daarbij gebruik van verschillende werkvormen.

Tijdens de lessen volgen we het protocol zelfstandig werken. Dit doen wij om de kinderen goed te leren samenwerken, zelfstandiger te maken en te leren plannen en te leren omgaan met uitgestelde aandacht. Om een goed klassenmanagement te kunnen voeren in een klas met 3 groepen achten we dit voor ons de meest effectieve werkwijze.

Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid

Het ontwikkelen van zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel speelt een belangrijke rol in ons onderwijs. Daarom is er in onze organisatie dagelijks ruimte voor zelfstandig (ver)werken (zie ook "Protocol zelfstandig werken"). Het kenmerkende hiervan is dat de leerlingen kunnen werken zonder voortdurende hulp van de leerkracht. Door gebruik te maken van een takenbord (groep 1 en 2), dag- en weektaken (groep 3 t/m 8) leren de kinderen verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen werk. Ze leren plannen en keuzes maken. Bij het onderwijs op onze school is ook het samenwerken van de leerlingen belangrijk. Voor het leren samenwerken wordt naast de kanjertraining ook gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen.

Coöperatieve werkvormen

Bij coöperatief leren is niet alleen de lesstof belangrijk, maar ook de samenwerking. Er is sprake van een cognitief én een sociaal doel. De achterliggende gedachte van coöperatief leren is dat kinderen niet alleen leren van de interactie met de leerkracht, maar ook van de interactie met elkaar. Coöperatief leren heeft veel voordelen. Het stimuleert de betrokkenheid en een actieve deelname van de leerlingen. Er is veel variatie in werkvormen. De leerlingen leren veel van en met elkaar. Coöperatief leren bevordert ook de sociale vaardigheden en draagt daardoor bij aan een verbeterde sfeer in de groep. De ontwikkeling van sociale vaardigheden verloopt heel natuurlijk. Zie ook : "Protocol Zelfstandig werken" voor verschillende werkvormen.

Digitaal onderwijs

Sinds maart 2019 werken de leerlingen op bepaalde momenten op chromebooks (groep 5 t/m 8). Voor de groepen 1 t/m 4 zijn een aantal Ipads aangeschaft. Deze worden af en toe ingezet ter ondersteuning van het onderwijsleerproces.

Als team oriënteren we ons op het werken via Snappet.

Kanjerschool

Wij zijn een gecertificeerde school voor 'Kanjertaining'. De Kanjertaining op school bestaat uit een serie lessen met bijbehorende oefeningen die de leerkracht in de klas geeft. De Kanjertaining is bedoeld om de sfeer in de klas goed te houden (preventief), of te verbeteren (curatief). Ook maken we gebruik van KanVAS, het bij de methode horende leerlingvolgsysteem dat erkend is door de Cota. De onderwijsinspectie beoordeelt het leerlingvolgsysteem als een goed instrument waarmee kinderen in hun sociale ontwikkeling gevolgd kunnen worden.

De Kanjertaining bestaat uit een aantal lessenseries, die samen de doorgaande lijn binnen de school vormen. Middels de kanjertaining streven we de volgende doelen na:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.

Door de Kanjertaining leren de kinderen positief over zichzelf en de ander te denken en op een sociaal vaardige manier met elkaar om te gaan. In de groepen wordt tijdens de Kanjerlessen ook gesproken over pesten en gepest worden. Door middel van de Kanjertaining voelen de kinderen zich veilig en betrokken, leren ze onderlinge conflicten respectvol op te lossen en helpen ze elkaar.

Kindgesprekken en voetstappenplan

Wij voeren kindgesprekken en maken samen de leerlingen een individueel voetstappenplan. Dit omdat we als school de betrokkenheid en het eigenaarschap van leerlingen m.b.t. hun eigen leerproces willen vergroten. Dit met als doel de motivatie en zelfstuuringsvaardigheden (executieve functies) te versterken. De werkwijze is beschreven in het document "Werken met het voetstappenplan".

2. ONDERSTEUNING EN BEGELEIDING OP DE KLIMTOREN

2.1 INLEIDING

We zorgen ervoor dat iedere leerling zich zo optimaal en plezierig mogelijk kan ontwikkelen. Het welbevinden van het kind staat bij ons voorop, maar daarnaast streven we er naar op ieder zo optimaal mogelijke ontwikkelingskansen te geven. Hiervoor is het nodig om bepaalde kinderen extra/aanvullende zorg te bieden. Door af te stemmen op de mogelijkheden en de behoeften van onze leerlingen streven we er naar ieder kind maximale mogelijkheden te bieden om zich te ontwikkelen en te groeien. De uitgangspunten van handelingsgericht werken ondersteunen ons hierbij. We stellen voor iedere leerling een individueel klimplan op (Zie ook: Protocol “Werken met klimplannen”).

2.2 DEFINITIE ZORGLEERLING

Zoals hierboven al beschreven zorgen we ervoor dat iedere leerling zich zo optimaal en plezierig mogelijk kan ontwikkelen. Iedere leerling heeft recht op goede begeleiding. Sommige leerlingen hebben hierbij meer of specifieke ondersteuning nodig. Hiervoor werken we met verschillende niveaus van zorg (zie ook 2.5). Leerlingen die ondersteuning krijgen binnen niveau 2 t/m 5 zijn voor ons ‘zorgleerlingen’. Deze leerlingen hebben extra of specifieke ondersteuning nodig. Waar mogelijk wordt de extra ondersteuning geboden door de eigen leerkracht. Daarnaast maken we gebruik van een onderwijsassistent en/of wordt er specifieke begeleiding gegeven door de IB’er.

Als team zijn we alert op de volgende signalen of kenmerken:

- Als een leerling ander gedrag vertoont, andere resultaten behaalt.
- Storend gedrag vertoont ten koste van zichzelf of van de klas.
- Als het ontwikkelingsproces stagneert.
- Als een leerling lichamelijke klachten aangeeft of als er al fysieke problemen een rol spelen bij de ontwikkeling.
- Combinatie van genoemde factoren
- Als de verwachting is dat de leerlingen niet de einddoelen zal behalen.

2.3 HANDELINGSGERICHT WERKEN

Uitgangspunten van de zorg en begeleiding aan leerlingen binnen onze school worden gevormd door de 1-zorgroute en de cyclus handelingsgericht werken. De 1-zorgroute bestrijkt zowel de interne zorg op groeps- en schoolniveau als de externe zorg. De externe zorg komt voornamelijk vanuit het samenwerkingsverband (PO 22.03) de onderwijsbegeleidingsdienst (in ons geval de IJsselgroep), het CJG, de GGD en verwante instellingen als GGZ, Accare, Yorneo.

Met de 1-zorgroute wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van de 1-zorgroute is de cyclus van handelingsgericht werken met klimplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt. Aan de hand van kindkenmerken wordt

gekeken welke onderwijsbehoeften het betreffende kind heeft. Het onderwijs wordt, binnen de mogelijkheden die ons onderwijs en de leerkrachten kunnen bieden, daarop aangepast.

Een handelingsgericht klimplan legt de focus op de toekomst (preventief). Hoe kun je, gezien de kenmerken van de leerlingen nu, het beste omgaan met de doelen en wat leerlingen nodig hebben om deze te bereiken in de komende planperiode? Het antwoord op deze vragen vormt de inhoud van het klimplan. Zie ook protocol "Werken met klimplannen."

We vinden het van belang zorgleerlingen in een zo vroeg mogelijk stadium op te sporen en op een dusdanig te begeleiden, dat er een zo optimaal en vloeiend mogelijke ontwikkeling van het kind plaatsvindt.

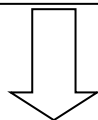
De leerkrachten worden bij het doorlopen van de cyclus van handelingsgericht werken ondersteund door de intern begeleider.

2.4 SCHEMA ZORGSTRUCTUUR

Waarnemen:

Signaleren zorgbehoefte leerling door leerkracht en/of ouders/verzorgers n.a.v.:

- Observatie
- Toetsgegevens (methodegebonden toetsen en/of niet methodegebonden toetsen (o.a. Cito)
- Onderzoek (bijv. logopedie/schoolverpleegkundige/arts)
- Gesprek leerling, ouders/verzorgers
- Evaluatie klimplannen (vermelden op evaluatieformulier: doelen behaald? Welke interventies hebben wel/geen effect gehad? vervolg?)

Begrijpen:

Analyseren resultaten:

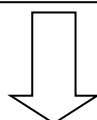
- Wat is de reden van de tegenvallende resultaten?
Vakspecifiek: zijn er hiaten, is het lesaanbod voldoende geweest?
Vakoverstijgend: speelt werkhouding, gedrag een rol (executieve functies, problemen op sociaal-emotioneel gebied), zijn er leerproblemen (dyslexie, dyscalculie, IQ)?
Hulpmiddelen: observatie, foutenanalyse, kindgesprek, diagnostisch gesprek, gesprek ouders.
De intern begeleider kan hierbij ondersteunen.

Onderwijsbehoeften bepalen: noteren in het klimplan in kolom ondersteuning (onderwijsbehoeften).

Bij het benoemen van de onderwijsbehoeften altijd aangeven:

- De doelen die je voor de leerling de komende periode nastreeft.
- Wat de leerling de komende periode extra nodig heeft om deze doelen te bereiken.

Hoe kan ik mijn aanpak, instructie, en begeleiding afstemmen op wat deze leerling nodig heeft om de gestelde doelen te bereiken? (zie ook overzichtslijsten onderwijsbehoeften)

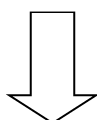
Plannen:

Opstellen of bijstellen klimplan:

- Vakspecifiek? (vermelden bij betreffende vakgebied)
- Vakoverstijgend? (vermelden bij algemeen)

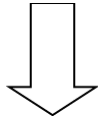
Vermelden:

- Analyse (waar valt het kind op uit/wat is het knelpunt?) vermelden in kolom analyse
- Welke interventies ga je inzetten (wat ga je extra doen?) vermelden in kolom actie (interventies)
- Interventieperiode (hoe vaak, gedurende welke periode?) vermelden in kolom actie (interventies)
  - Kortdurende zorg (max. 4-6 weken) vermelden bij incidentele zorg – dagplanning
  - Langdurige zorg (planperiode) vermelden bij vaste zorg – dagplanning
- Evaluatiedatum (wanneer evalueer je of de interventies effect hebben gehad?) vermelden in kolom actie (interventies)

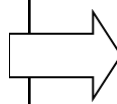

Uitvoeren: Uitvoeren geplande interventies (kortdurende zorg / vaste zorg):

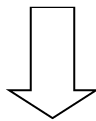
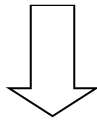
- Noteer in dagplanning kort hoe het gegaan is.
- Eventueel tussentijdse aanpassingen noteren in klimplan.

Evalueren: (zie ook boven: waarnemen)

- Zijn de doelen behaald?
- Hebben de interventies voldoende effect gehad?

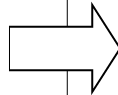
Ja:**Vervolg:**

Leerling volgt lesaanbod, zoals beschreven in klimplan.
Of: ondersteuning is blijvend van aard, onderwijsbehoeften vermelden in klimplan

Nee:**Kortdurende zorg** (4-6 weken):

Periode kortdurende zorg zo nodig 1x verlengen met nogmaals 4-6 weken.
Kortdurende zorg na methode-toets.

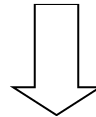
Nog niet het gewenste effect, interventies aanpassen of overgang vaste zorg (gedurende planperiode).

Nee:**Vaste zorg** (planperiode)

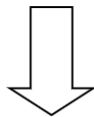
Niet voldoende effect:

Overleg met IB'er over mogelijk vervolg.

- Leerling wordt ingedeeld in een andere niveaugroep. Klimplan wordt aangepast.
- Externe ondersteuning inschakelen.

Mogelijke vervolgstappen:

- Inschakelen schoolbegeleider IJsselgroep
- Aanvragen verdiepingsonderzoek (o.a. intelligentieonderzoek, ontwikkelingsstoornis, dyslexie, dyscalculie)
- Onderzoek door schoolverpleegkundige (GGD/JGZ), logopedist, fysiotherapeut, huisarts
- Inschakelen schoolmaatschappelijk werk

Uit onderzoek kan o.a. naar voren komen dat de betreffende leerling:

- Een eigen leerlijn gaat volgen (vanaf groep 5)
- Een verlengde basisschoolperiode (groep 1 t/m 4) krijgt
- Verdere specialistisch hulp/begeleiding nodig heeft (o.a. ambulante begeleiding bijv. ivm toekenning arrangement, begeleiding logopedist, fysiotherapeut, psycholoog, arts).
- Beter gebaat is bij een plaats op een S(B)O-school.

2.5 ZORGNIVEAUS

Ons streven is om alle leerlingen zorg op maat te bieden. Onze zorg en hulp wordt planmatig opgezet en uitgevoerd. Wij werken mede daarom met klimplannen; zie hiervoor het protocol “Werken met klimplannen”. Onze zorg en ondersteuning wordt volgens vaste planning opgezet en geëvalueerd.

We werken met verschillende niveaus van zorg. Hieronder volgt een beschrijving van de verschillende niveaus:

Niveau 0: (preventief)

De zorg op niveau 0 bestaat uit het creëren van een veilige leeromgeving en een goed pedagogisch klimaat. Zoals al eerder is beschreven vinden wij het van groot belang dat onze leerlingen zich thuis voelen op school. We vinden een goede relatie tussen leerkracht en leerling én leerkracht en ouder daarbij essentieel. Het is belangrijk dat iedereen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelt. Het werken met de Kanjertraining speelt hierbij een grote rol. Wij zijn ons ervan bewust dat een veilige leeromgeving en een goed pedagogisch klimaat een preventieve werking vervult bij het voorkomen/verminderen van gedragsproblemen.

Niveau 1: (preventief)

Onder de zorg op niveau 1 verstaan we de algemene zorg binnen de groep. Het werken met de HGW-cyclus en de klimplannen maken hier deel van uit. De ondersteuningsbehoeften van alle leerlingen worden in kaart gebracht en weergegeven in het klimplan. Handelingsgericht werken vormt hierbij het uitgangspunt voor de werkwijze. Door vroegtijdig signaleren van stagnaties/ veranderingen in het leerproces, gedragsverandering bij de leerling(en) en het daarop inspelen binnen de groep kunnen leer- en gedragsproblemen voorkomen worden.

Ook het creëren van een voorspelbare leeromgeving door te werken met een vast lesrooster, het werken met een dag- of weektaak en het aanleren van vaste routines (o.a. middels “Teach-technieken”) vallen onder de algemene zorg op niveau 1.

De zorg op niveau 1 wordt uitgevoerd door de eigen leerkracht. Te denken valt hierbij aan het differentiëren in aanbod (directe instructiemodel), het aanpassen van een taak aan individuele behoeften (opsplitsen in delen, aanbieden verrijking of verdieping, hulpmiddelen inzetten (gebruik koptelefoon, time-timer, stappenkaarten, rekenmaterialen), creëren rustige werkplek. Ook het geven van gerichte feedback, complimenten en aanleren of het groepsgewijs versterken van executieve functies vallen onder de zorg op niveau 1. Daarnaast vallen ook het voeren van kindgesprekken en/of diagnostische gesprekken onder de zorg op niveau 1. De zorg op niveau 1 wordt door de leerkracht beschreven in het klimplan.

Niveau 2: (curatief)

Wanneer een leerling niet voldoende heeft aan de zorg op niveau 1. Gaat de leerkracht extra ondersteuning bieden aan de betreffende leerling, bijv. individuele ondersteuning bij het opstarten van de taak, ondersteuning bij de verschillende fasen van zelfstandig werken, extra instructie- en/of oefenmomenten (begeleide inoefening).

De geboden extra ondersteuning op niveau 2 wordt door de leerkracht beschreven in het klimplan, is over het algemeen kortdurend (4-6 weken) van aard en is tevens zichtbaar op de zorglijn in de groepsmap.

Niveau 3: (curatief)

Wanneer een leerling meer ondersteuning nodig heeft dan op niveau 2 geboden kan worden, wordt de zorg opgeschaald naar niveau 3. Dit betekent dat de leerkracht samen met de intern begeleider in kaart gaat brengen wat er nodig geacht wordt. Ook de leerling en de ouders worden hierbij betrokken. Gezamenlijk worden doelen bepaald en interventies beschreven. De zorg op niveau 3 wordt vastgelegd in een plan van aanpak, deze wordt opgesteld door de zorgbegeleider (extra leerkracht of IB'er) en minimaal 2x per jaar samen

met ouders, leerkracht en waar nodig met de IB'er geëvalueerd. De zorg op niveau 3 wordt ook vermeld op de zorglijn in de groepsmap (vaste zorg) en wordt voor minimaal een half jaar (planperiode klimplan) ingezet. Zo nodig kan ook de ambulante begeleider van het samenwerkingsverband gevraagd worden mee te kijken (door aanvraag PAB-traject) en ondersteuning te bieden bij het bepalen van de specifieke ondersteuningsbehoeften. De zorg op niveau 3 kan bestaan uit extra lees- en spellingondersteuning (bijv. bij een vermoeden van dyslexie, extra specifieke ondersteuning op een bepaald vakgebied (begrijpend lezen, rekenen) of specifieke ondersteuning bij het versterken van de executieve functies of sociale vaardigheden (bijv. samenwerkingsvaardigheden). De IB'er coördineert de zorg op niveau 3. Voor de uitvoering van deze ondersteuning kunnen door de IB'er extra uren aangevraagd worden vanuit de geldende Passend Onderwijs van de stichting Wolderwijs.

Niveau 4: (m.b.v. externe hulpverlening)

Wanneer blijkt dat ook de geboden extra ondersteuning niet toereikend is of de onderwijsbehoeften dusdanig specifiek zijn, kan in overleg met het team, leerling en ouders besloten worden om externe expertise in te schakelen. Deze externe expertise kan, afhankelijk van de aard van de problemen en de ondersteuningsbehoeften, bestaan uit het inschakelen van de schoolmaatschappelijk werker, centrum jeugd en gezin, logopediste, fysiotherapie, huisarts, het aanvragen van een arrangement bij de CA van het samenwerkingsverband, aanvragen van onderzoek bij de IJsselgroep. Gezamenlijk met de externe hulpverleners wordt er gekeken wat er nodig is om de ontwikkeling van de betreffende leerling te ondersteunen (bijv. eigen leerlijn, externe begeleiding of therapie). De zorg op niveau 4 wordt vastgelegd in een plan van aanpak/ begeleidingsplan en regelmatig (per individu bekeken) samen met betrokkenen geëvalueerd. De IB'er coördineert.

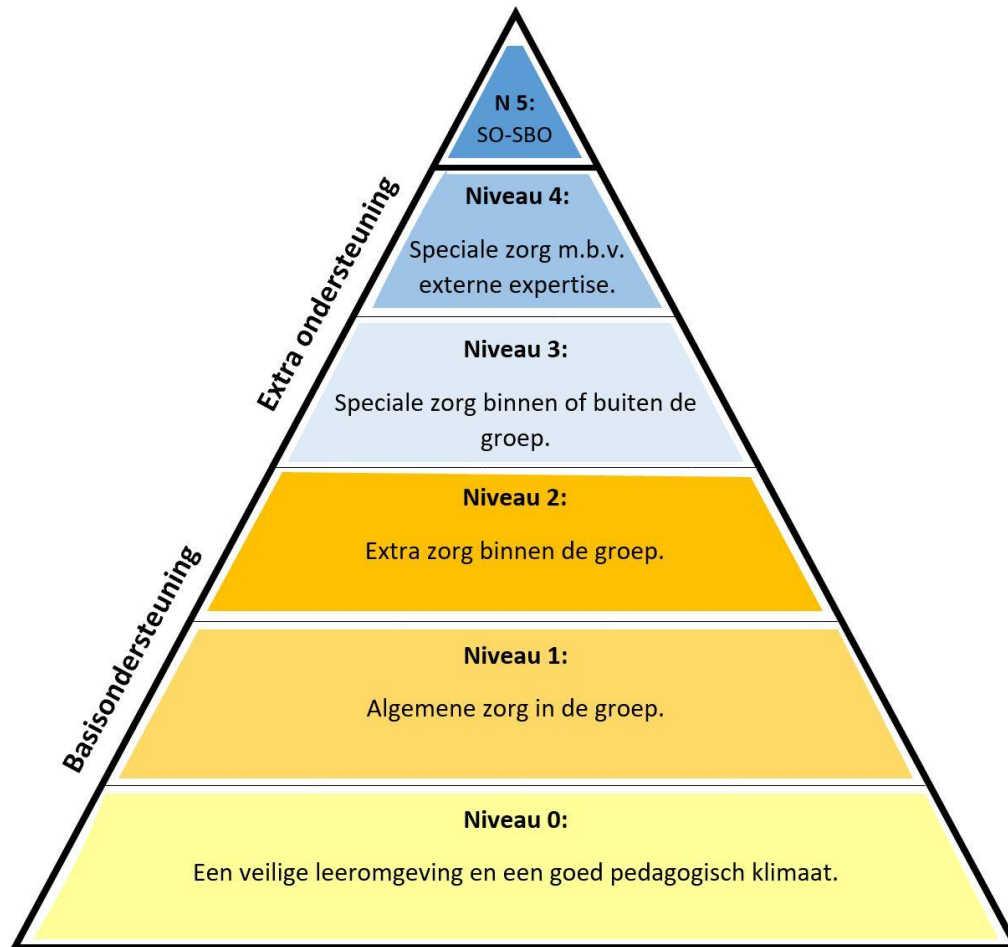
Niveau 5: (verwijzing SBO-SO of andere basisschool)

Af en toe komt het voor dat een leerling, ondanks alle zorgvuldige ondersteuning en begeleiding, zich niet voldoende ontwikkelt, het welbevinden erg in het geding raakt of onze school niet in staat is om te voldoen aan de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling. Op dat moment wordt in overleg met alle betrokkenen gekeken welke vorm van onderwijs de benodigde expertise en ondersteuningsmogelijkheden wel kan bieden. Hierover vindt nauw en intensief contact plaats met school, de ouders en extern betrokkenen.

2.5.1 ONZE ZORG IN SCHEMATISCHE WEERGAVE

We hebben de verschillende niveaus van zorg schematisch weergegeven.

Ondersteuningspiramide en niveaus van zorg:

Niveaus van zorg:

Niveau 5:

Verwijzing SBO-SO

Na afgifte toelaatbaarheidsverklaring Commissie Toewijzing.

Niveau 4:

Speciale zorg m.b.v. externe expertise.

Bijv. ambulant begeleider SMW (PAB, arrangement), orthopedagoog IJsselgroep, fysiotherapeut, logopedist, overige externe expertise. De IB'er coördineert.

Niveau 3:

Speciale zorg binnen of buiten de groep.

Specifieke ondersteuning, uitgevoerd door interne zorgbegeleider (leerkracht of IB'er). Middels inzet extra uren Passend Onderwijs Wolderwijs. De IB'er coördineert.

Niveau 2:

Extra zorg binnen de groep door de eigen leerkracht.

Leerlingen die specifieke zorg nodig hebben worden besproken met de intern begeleider.

Niveau 1:

Algemene zorg in de groep (HGW-klimplan).

Niveau 0:

Een veilige leeromgeving en een goed pedagogisch klimaat.

Belangrijke aspecten daarbij: relatie leerkracht-leerling en leerkracht-ouder, werken met de Kanjertraining.

2.6 TAKEN BINNEN DE ONDERSTEUNING OP DE KLIMTOREN

2.6.1 TAKEN GROEPSLEERKRACHT

De groepsleerkrachten voelen zich met elkaar verantwoordelijk voor de begeleiding van alle leerlingen. Alle leerlingen zijn verschillend (geen leerling is gelijk, maar wél gelijkwaardig) en het is onze taak aan de verschillende behoeften in kennis en kunde van de kinderen tegemoet te komen. Leerkrachten weten welke kinderen veel structuur en ondersteuning nodig hebben en welke leerlingen je ruimte moet geven om zelfstandig te kunnen werken. De leerkracht geeft de kinderen houvast en daagt ze uit. Geen enkel kind wordt aan zijn lot overgelaten, geen enkel kind blijft afhankelijk van zijn/haar leerkracht.

Bij “onderwijs op maat” speelt de groepsleerkracht een centrale rol. Daar waar nodig krijgen leerlingen extra aandacht, bijvoorbeeld een herhaalde instructie, een aangepaste taak, een specifieke oefening of extra werk. Hierbij is de kanttekening noodzakelijk dat er rekening gehouden moet worden met de mogelijkheden en onmogelijkheden binnen de school.

De taak van de leerkracht ziet er als volgt uit:

- Observeren van leerlingen
- Hanteren van registratie- en signaleringslijsten
- Afnemen en registreren van methode-gebonden toetsen
- Afnemen van niet-methoden gebonden toetsen (o.a. Cito, KanVas, Sidi)
- Analyseren resultaten
- Afnemen van eenvoudig didactisch onderzoek
- Klimplannen opstellen
- Uitvoeren ondersteuning/begeleiding
- Inbrengen van leerlingen in groeps- en leerlingbesprekingen
- Contacten onderhouden met de ouders/verzorgers, externe hulp
- Voeren van oudergesprekken
- Beheersen van directe instructiemodel
- Zorgen voor goed klassenmanagement.

2.6.2 TAKEN VAN DE INTERN BEGELEIDER M.B.T. BEGELEIDING/ONDERSTEUNING

De interne begeleider is bij ons het aanspreekpunt voor alle cognitieve, sociale en didactische problemen in een groep of bij individuele leerlingen. Daarnaast is zij contactpersoon naar het samenwerkingsverband. Zij vervult de sleutelrol in het proces van begeleiding/ondersteuning voor onze leerlingen. Zij stelt de toetskalender op, houdt deze bij en bewaakt de verdere zorg / registratie voor alle leerlingen. Zo nodig worden door haar ook aanvullende toetsen afgenomen; instanties benaderd voor het verlenen van verdere ondersteuning. In ons integraal beleidsplan is een nadere taakomschrijving aanwezig.

De intern begeleider heeft tot taak:

- het ondersteunen van het onderwijsleerproces in de groepen conform het schoolplan, waarbij de groepsleerkracht verantwoordelijk blijft voor het onderwijsleerproces in de eigen groep
- het coachen van de collega's
- opzetten, onderhouden van het schoolondersteuningsplan

- het opzetten van het jaarplan voor verbreding met o.a. planning van toetsweken, leerlingenbesprekingen in groep en schoolteam en SWV-activiteiten
- het beheer van leerlingendossiers, signaleringsinstrumenten, diagnostisch onderzoek en Klimplannen
- de terugkoppeling van informatie, die uit externe contacten is verkregen, naar het schoolteam

Contacten:

- voert overleg met de directie t.a.v. alle IB-aangelegenheden
- voert besprekingen n.a.v. signalering/diagnose met groepsleerkrachten, het team, directie of externe contacten
- instrueert collega's (collegiale consultatie)
- verstrekt informatie uit leerlingendossiers (ook m.b.t. externe contacten)
- bevordert en onderhoudt contacten met de ouders van de leerlingen
- onderhoudt contacten met collega IB-ers binnen het bestuur
- bevordert en onderhoudt contacten met instellingen (onderwijsbegeleidingsdienst, schoolarts, logopedist, CJG, speciaal onderwijs, commissie arrangeren)
- heeft contacten met ambulante begeleider
- participeert in het samenwerkingsverband PO2203
- contactpersoon naar de IJsselgroep

Coaching leerkrachten:

- instrueren van collega's
- afleggen van klassenbezoeken
- bewaken van de voortgang van procesafspraken
- bijwerken van leerlingendossiers met signaleringsgegevens
- bestuderen van de signaleringsgegevens
- bespreken van de gesignaleerde gegevens met de groepsleraar
- analyseren van de gebruikte methoden

Leerlingendossiers:

- supervisie over leerlingendossiers en bewaken privacy
- bijhouden van leerlingendossiers
- informatie verzamelen voor leerlingendossiers
- informatie verstrekken uit leerlingendossiers

Signaleringsinstrumenten:

- bijhouden van landelijke ontwikkelingen m.b.t. signaleringsinstrumenten
- verzamelen en beheren van signaleringsinstrumenten
- kiezen van (nieuwe) signaleringsinstrumenten
- aankondigen en voorbereiden van signaleringsinstrumenten
- analyseren van de gebruikte methoden
- verantwoordelijk voor de gegevens van het computerprogramma LVS Cito

Diagnostisch onderzoek:

- verzamelen en beheren van diagnostisch materiaal
- het doen van diagnostisch onderzoek bij leerlingen
- bespreken van diagnostische onderzoeken met de groepsleerkracht

- organiseren van teambesprekingen n.a.v. diagnose
- groepsleerkrachten ondersteunen bij diagnostisch onderzoek

Klimplannen:

- ondersteunen van groepsleerkrachten bij het opstellen van Klimplannen
- opstellen van verbeterplannen
- instrueren van collega's
- verzamelen en beheren van remediërend materiaal (orthotheek)
- organiseren van het gebruik van de orthotheek
- coördineren van speciale leerhulp en remedial teaching
- bewaken van de voortgang van het proces

2.6.3 TAKEN BEGELEIDER LEERLING MET ARRANGEMENT

Wanneer een leerling een 'Arrangement' krijgt, zorgt de school voor een passende (Arrangement)begeleider en ondersteuning voor deze leerling. Deze begeleider geeft de betreffende leerling hulp op maat (staat genoteerd in een Plan van aanpak/OPP). Per leerling wordt bekeken waar hij/zij behoefte aan heeft. Elke 6-8 weken zijn er besprekingen over deze leerling. Bij deze besprekingen zijn de ambulante begeleider van het desbetreffende speciaal onderwijs, de (Arrangement)begeleider, de ouders, de intern begeleider en eventueel de groepsleerkracht aanwezig. Tijdens deze gesprekken wordt de voortgang van de leerling besproken. De ambulante begeleider maakt hiervan de verslagen. De (Arrangement)begeleider stelt het Plan van aanpak/OPP op en is verantwoordelijk voor de (schriftelijke) evaluatie.

2.6.4 DE ROL VAN SCHOOLLEIDER BIJ DE ZORG OP SCHOOL

De aanpak en uitvoering van de zorg op school vereist een effectieve zorg en vereist een actieve rol van de ib-er, leerkrachten en ook van de schoolleiding.

Onderzoeken laten zien (o.a. Marzano 2007) dat effectieve schoolleiders een indirecte, maar krachtige invloed hebben op de effectiviteit van het onderwijs op de school. Zij kunnen het functioneren van de school verbeteren door:

- Schooldoelen te stellen;
- Samen met de ib-er richting te geven aan het zorgproces;
- Structuur in school aan te brengen;
- Zorgen voor goede procedures en praktijken, die direct bijdragen aan het leren van de leerlingen.
- Uitdragen dat alle leerlingen kunnen leren en succesvol kunnen zijn.

Een actieve houding van de schoolleider vereist:

- Luisterende en positief stimulerende houding naar de ib-er.
- Schept voorwaarden voor een goed zorgbeleid.
- Zorgt voor bekwaame, professionele leerkrachten op het didactisch en pedagogisch gebied.
- Schept condities zodat ib-er en leerkrachten passende interventies kunnen plegen.
- Ziet toe op passende uitvoering zorgbeleid onder leiding van de ib-er.
- Is klankbord, voorwaardenscheppend naar ib-er.
- Creëert teamverantwoordelijkheid voor de zorg van de leerlingen.

- Communiceert zorgbeleid naar ouders, belanghebbenden, betrokkenen.
- Agendeert overleg met ib-er / netwerkbijeenkomsten.
- Toont zich eindverantwoordelijk voor de zorg; begeleiding en resultaten en doelen.

2.7 ARCHIVERING LEERLING-GEGEVENS/DOSSIERVORMING

2.7.1 LEERLINGENDOSSIERS

Van iedere leerling op school wordt een dossier aangelegd. Hiervoor gebruiken we ParnasSys. Een webbased leerlingadministratie- en leerlingvolgsysteem. De volgende gegevens worden per leerling opgeslagen in Parnassys:

- Absentie-registratie
- Intake (aanmeldingsformulieren, intake, leerlingenkaart, evt. verslag huisbezoek)
- Overdrachtsformulieren (peuterspeelzaal, kinderdagverblijf, andere school)
- Journaal/ logboek (relevante informatie m.b.t. de leerling wordt middels een notitie opgeslagen)
- Gegevens oudercontacten (gespreksverslagen contactavonden, voortgangsgesprekken, overige gesprekken).
- Observaties / Analyses / diagnose gegevens
- Toetsresultaten (methodegebonden toetsen, Cito-LOVS toetsen, overige niet-methodegebonden toetsen)
- Beredeneerd aanbod groep 1 en 2
- Kanvas (leerkrachtoverzicht + leerlingoverzicht (groep 5 t/m8)
- Klimplannen/ Begeleidingsplannen / OPP
- Onderzoeken (diagnostisch onderzoek, logopedie, IJsselgroep, etc.)
- Aanvullende gegevens

De groepsleerkrachten en de IB-er zijn verantwoordelijk voor deze dossiers en dossiervorming.

Sinds het schooljaar (2013-2014) werken we met Parnassys. Dit houdt in dat er voor een deel van de leerlingen ook nog een papieren leerlingdossier aanwezig is. Dit papieren dossier wordt bewaard in de archiefkast (afsluitbaar) in de IB-ruimte.

2.7.2 GROEPSOVERZICHTEN

Naast het individuele leerlingendossier is er binnen Parnassys ook per groep een map met groepsoverzichten (o.a. groepsoverzichten Cito-LVS, Kanvas, Toetsen Beginnende Geletterdheid). De resultaten van de methodegebonden toetsen worden ingevoerd en bijgehouden in het computerprogramma Parnassys. De cito-resultaten worden ingevoerd in het computerprogramma van Cito én in Parnassys. De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor de invoering van deze gegevens.

Ook voor de groepsoverzichten geldt dat er een deel van de groepsoverzichten nog in papieren versie aanwezig is. Ook deze mappen zijn te vinden in de kast in de IB-ruimte.

2.7.3 GROEPSMAP

In iedere groep staat een klassenmap met daarin de gegevens/relevante informatie die nodig is om goed met de groep te kunnen werken en bij ziekte van de leerkracht te zorgen voor een goede overdracht/voortgang. In de klassenmap is opgenomen de relevante leerlinginformatie, lesrooster, ondersteuningsbehoeften. De

Klimplannen zijn te vinden in de map “Begeleiding op de Klimtoren” (bij die in iedere groep aanwezig is en worden tevens digitaal opgeslagen in Sharepoint. Voor het opstellen en omgaan met de klimplannen is een ‘Protocol werken met Klimplannen’ aanwezig.

Alle leerling gegevens worden tot vijf jaar na vertrek van de leerling op school bewaard. Daarna worden de gegevens discreet vernietigd.

2.8 OPZET GROEP- EN LEERLINGBESPREKING

2.8.1 GROEPSBESPREKING

Naast het doorlopen van de cyclus handelingsgericht werken door de leerkracht vinden er drie keer per jaar (eind oktober, begin februari en eind juni) groepsbesprekingen plaats. Deze groepsbespreking wordt gevoerd door de groepsleerkracht en de interne begeleider. De opgestelde Klimplannen zijn leidraad tijdens deze gesprekken.

Voorafgaand aan de groepsbespreking vult de leerkracht het formulier “Groepsbespreking vooraf” in. Dit formulier vormt de leidraad tijdens de groepsbespreking. Daarnaast worden alle leerlingen kort besproken. De zorgleerlingen worden uitvoeriger besproken (welbevinden, gedrag, functioneren, leerprestaties) en zo nodig worden er actiepunten vastgesteld.

Evaluaties van de klimplannen (zie ook protocol: ‘Werken met klimplannen’) worden zo nodig besproken en in februari en juni wordt hierbij ook de analyse van de Cito-LOVS toetsen meegenomen in de bespreking. Tijdens de groepsbesprekingen worden de resultaten met de IB-er geanalyseerd en wordt aan de hand van de resultaten besloten welke acties ondernomen zullen worden, met als doel het verbeteren van het functioneren (welbevinden, gedrag leeropbrengsten) van de leerlingen individueel en van de groep als geheel.

Tijdens de groepsbespreking in oktober staat de sociale-emotionele ontwikkeling van iedere leerling centraal. De verkregen gegevens uit KanVAS (LVS) en de bijbehorende onderdelen algemeen en sociaal-emotioneel uit het klimplan worden bekeken en geanalyseerd. Zo nodig worden er vervolgspraken en interventies gepland.

De intern begeleider legt de besproken zaken en gemaakte afspraken, gemaakt tijdens de groepsbesprekingen, vast en mailt deze naar de leerkrachten. Leerkrachten houden ouders, middels de contactbesprekingen, op de hoogte van de gemaakte afspraken.

2.8.2 PLENAIRE LEERLINGBESPREKING

Naast de groepsbesprekingen vindt er ook drie keer per jaar een plenaire leerlingbespreking plaats. Tijdens deze plenaire besprekingen kunnen de volgende zaken aan de orde komen:

- Bespreken van die leerlingen waarbij het van belang is dat het hele team op de hoogte is. Te denken valt aan leerlingen met problemen op sociaal en/of emotioneel gebied.
- Advies en/of ondersteuning vragen van teamleden m.b.t. een bepaalde leerling. Dit kan eventueel ook via HGPD (Handelingsgerichte Proces Diagnostiek).
- Analyseren van toetsgegevens op groeps- en schoolniveau, bijvoorbeeld n.a.v. de Cito-toetsen.

Wanneer het team meer specifieke informatie over een leerling wenselijk acht, wordt door de intern begeleider contact gezocht met de externe hulpverlening (ambulant begeleider, onderwijsbegeleidingsdienst (Ijsselgroep), CJG. Het is ook mogelijk dat er video-opnamen in de klas gemaakt worden om een leerkracht zo

optimaal mogelijk te coachen en om een leerling goed in beeld te krijgen. Ouders worden dan altijd om toestemming gevraagd.

2.8.3 OUDERGESPREKKEN / RAPPORTEN

Wij vinden het van groot belang dat ouders betrokken worden bij het leerproces van hun kinderen. Gebleken is dat ouderbetrokkenheid ontwikkelingskansen van kinderen vergroot.

Aan het begin van het schooljaar starten we voor alle groepen met de omkeergesprekken. Tijdens dit gesprek vertellen ouders zaken over hun kind die zij van belang achten voor de leerkrachten. De contactmomenten daarna vinden plaats op initiatief van ouders en/of leerkrachten. Dat wil zeggen dat er ouders afspraken kunnen maken op de momenten dat zij daar behoefte aan hebben. Ook leerkrachten kunnen ouders uitnodigen wanneer zij het nodig achten om bepaalde zaken te bespreken. Op verzoek kan de intern begeleider of zo nodig de directeur aanschrijven. Tijdens deze gesprekken worden ouders op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind en kunnen ouders om aanvullende informatie gevraagd worden, nodig voor het in kaart brengen van de basis- en/of onderwijsbehoeften van de leerling. Vanaf groep 5 mogen de kinderen bij de gesprekken aanwezig zijn.

Van de oudergesprekken wordt door de leerkracht een verslag gemaakt en opgeslagen in Parnassys bij de betreffende leerling. Van tussentijdse contactmomenten wordt een korte notitie gemaakt in Parnassys.

Twee maal per schooljaar geven wij onze leerlingen een rapport mee: in januari en juni. In het rapport geeft de groepsleerkracht een beoordeling van de ontwikkeling van het kind. In het rapport van de leerlingen van de groepen 1 en 2 wordt beoordeeld hoe de ontwikkeling vordert. Vanaf groep 3 worden de verschillende vakgebieden beoordeeld. Voor alle groepen geldt dat er aandacht wordt besteed aan de onderdelen concentratie, zelfstandigheid, werktempo en instelling ten opzichte van de leerkracht en de medeleerlingen.

2.9 HET LEERLINGVOLGSYSTEEM

Op De Klimtoren wordt de ontwikkeling van iedere leerling gevolgd met behulp van de volgende instrumenten:

- Observatielijsten (dagobservatie, Kanvas, SIDI 3)
- Methodegebonden toetsen bij de methoden
  - Beredeneerd aanbod (groep 1 en 2)
  - Veilig leren lezen (groep 3)
  - Wereld in getallen, versie 4
  - Taal Actief 4
  - Taal Actief 4 – Spelling
  - Nieuwsbegrip + Beter bij leren (groep 6-7-8)
  - IPC (sinds schooljaar 2018-2019)
- Cito-toetsen
- Toetsen behorende bij: Toetspakket Beginnende geletterdheid

De volgende Cito-toetsen worden afgenomen:

- Cito Taal voor kleuters
- Cito Rekenen voor Kleuters
- Cito DMT en AVI 2018
- Cito Woordenschat 3.0
- Cito Taalverzorging (groep 6,7,8)
- Cito Spelling 3.0 (groep 3 t/m 8)
- Cito Spelling Werkwoorden (groep 7 en 8)

- Cito Rekenen en wiskunde 3.0 (groep 3 t/m 8)
- Cito Basisbewerkingen-digitaal (groep 3 t/m 8)
- Cito Begrijpend Lezen 3.0 (groep 3 t/m 8)
- Cito Studievaardigheden (groep 5 t/m 8)
- Cito Entreetoets (7)
- Cito Eindtoets (groep 8)
- NIO groep 8

Op de toetskalender staat aangegeven wanneer welke toets moet worden afgenomen. Deze toetskalender wordt jaarlijks door de IB-er opgesteld.

De behaalde resultaten op de Cito-toetsen worden door de groepsleerkrachten voor hun eigen groepen ingevoerd in het LOVS- Computerprogramma én in het computersysteem van Parnassys.

Afspraken over toetsafname zijn vastgelegd in het protocol “Afname Cito-toetsen” en “VO-advisering”

2.10 DYSLEXIEPROTOCOL

Werkwijze dyslexieprotocol:

In de groepen 1 en 2 wordt de in oktober de “Attenlijst dyslexie” ingevuld voor iedere leerling. Hierdoor kan er gekeken worden welke leerlingen een verhoogd risico hebben op dyslexie. Zo nodig wordt hierop ingespeeld door de leerkracht d.m.v. extra ondersteuning of het inzetten van het computerprogramma ‘BOUW’.

Daarnaast zijn de tussendoelen beginnende geletterdheid opgenomen in het beredeneerd aanbod. Wanneer blijkt dat leerlingen deze doelen niet halen, wordt er d.m.v. extra ondersteuning extra geoefend. Wanneer blijkt dat dit niet voldoende vooruitgang biedt, wordt er structurele zorg geboden. Deze zorg wordt beschreven in het klimplan. Ook worden de toetsen Beginnende Geletterdheid van het CPS afgenomen voor de groepen 1 en 2.

In groep 3 wordt er gewerkt met de methodiek van José Schraven. De oefenstof behorende bij de methode Veilig leren lezen wordt hierbij ingezet. D.m.v. de afname van de herfst-, winter-, lente- en eindsignalering wordt de leesontwikkeling van iedere leerling nauwlettend gevolgd. Wanneer blijkt dat er leerlingen zijn die hierbij niet de gestelde doelen behalen, dan wordt er extra ondersteuning geboden d.m.v. verlengde instructie, extra hulp (“steraanpak”), extra oefenen met Veilig & vlot, kopieerbladen uit Letterzetter/Woordzetter, het computerprogramma Veilig leren lezen of remedial teaching.

In de groepen 4 t/m 8 worden de vorderingen van de leerlingen bijgehouden a.d.h.v. de volgende Cito-toetsen: Technisch lezen, AVI en DMT, Spelling.

Wanneer een leerling van groep 4 t/m 8 een onvoldoende score (IV/V) of een afwijkend resultaat laten zien op de toets Technisch lezen, wordt deze leerling door de IB'er nogmaals getoetst m.b.v. de DMT en AVI toet. Blijkt de leerling ook dan onvoldoende resultaat te behalen, dan wordt er in overleg met de leerkracht en IB'er een begeleidingsplan opgesteld en extra ondersteuning ingezet. Voor de ondersteuning worden o.a. de programma's BOUW, Connect-lezen en Ralfi-lezen ingezet. Na deze periode wordt de leerling opnieuw getoetst en wordt er gekeken of de leerling voldoende vooruitgang heeft geboekt. Wanneer er na een jaar intensieve ondersteuning (60 min. extra ondersteuning per week) er geen of nauwelijks vooruitgang wordt geboekt, komt de betreffende leerling in aanmerking voor dyslexie-onderzoek. Uiteraard vindt hierbij intensief overleg met ouders plaats.

3. INSTROOM, DOORSTROOM EN UITSTROOM

3.1 PROCEDURE INSTROOM

3.1.1 AANMELDEN

Wanneer ouders overwegen om hun zoon/dochter bij ons op De Klimtoren naar school te laten gaan, nodigt de directeur de desbetreffende ouders uit voor een gesprek. Tijdens dit gesprek informeert de directeur de ouders over de werkwijze op onze school, over onze visie en missie en geeft hij een rondleiding door de school, zodat de ouders alvast wat sfeer kunnen proeven. Na afloop van het gesprek krijgen de ouders een exemplaar van de schoolgids mee en de inschrijfformulieren waarop allerlei persoonlijke gegevens ingevuld dienen te worden. Deze gegevens zijn vertrouwelijk en worden opgenomen in de schooladministratie. De ouders ontvangen een kopie van het “bewijs van inschrijving”. Ontvangst van dit formulier betekent dat de leerling is toegelaten op onze school.

Ook ontvangen de ouders een intakevragenlijst mee naar huis, waarop zij bijzonderheden van hun kind kunnen aangeven. Deze gegevens krijgen een plek in het leerlingendossier.

Door de leerkracht van groep 1-2 wordt een intakegesprek gehouden met de ouders (voor de nieuwe leerlingen in groep 1), waar bijzonderheden van de leerling kunnen worden doorgegeven. Ook vult de peuterspeelzaal, met toestemming van ouders, een overdrachtsformulier in, waarin een beeld van de leerling geschetst wordt. Deze gegevens krijgen een plek in het leerlingendossier.

3.1.2 WENNEN

Een nieuwe leerling mag vóór zijn of haar vierde verjaardag (vanaf 3 jaar en 10 maanden) een aantal dagdelen (maximaal 10) ‘wennen’ in de nieuwe groep. Deze dagen worden in overleg met de ouders vastgesteld. De leerkracht zorgt ervoor dat de nieuwe leerling op een prettige manier wordt opgenomen in de groep, rekening houdend met het niveau van het kind.

3.2 PROCEDURE ZIJ-INSTROOM (VAN EEN ANDERE SCHOOL)

Kinderen die van een andere basisschool op De Klimtoren komen, noemen we zij-instromers. Voor hen geldt dat zij van hun ‘oude’ school een dag verlof kunnen krijgen om mee te kunnen lopen in hun nieuwe klas. Zo is er ook voor hen de kans de sfeer te proeven en alvast kennis te maken met hun nieuwe klasgenootjes en leerkracht(en).

De aanmelding van deze zij-instromers geschiedt op dezelfde wijze als die van de vierjarige instromers.

Ook geldt voor deze zij-instromers het volgende:

- Het onderwijskundig rapport van de laatste school wordt goed bekeken, bij twijfel wordt navraag gedaan en zo nodig wordt de leerling voor nader onderzoek bij het samenwerkingsverband of de IJsselgroep aangemeld.
- Ouders vullen een intake formulier in.
- We streven een zo vloeiend mogelijke aansluiting met ons onderwijs na.

3.3 PROCEDURE DOORSTROOM

Wanneer een leerling naar een andere groepsleerkracht gaat, wordt deze leerling d.m.v. het Klimplan en groepsoverzicht besproken door de huidige leerkracht(en).

Kenmerkend voor de kleine school is overigens dat alle leerkrachten min of meer voortdurend op de hoogte zijn van alle leerlingen, wat als een grote plus wordt ervaren.

3.3.1 CRITERIA DOORSTROOM

Op De Klimtoren hanteren we voor de individuele leerling een doorlopende ontwikkelingslijn. Toch kan het voorkomen, dat we (aan de hand van de uitslagen van het Cito leerlingvolgsysteem en/of de sociaal-emotionele ontwikkeling) het zinvol achten, dat een kind een (gedeelte van een) jaarprogramma nog eens doet. Indien een leerling een verlenging c.q. doublure krijgt (of door de leerkracht/school overwogen wordt), wordt dit vroegtijdig met ouders besproken.

Tijdens een plenaire leerlingbespreking wordt er met het gehele team een beslissing genomen over welke advies aan ouders word voorgelegd. Wanneer de betreffende leerling in overleg met ouders een verlening/doublure krijgt stelt de betreffende leerkracht stelt een aangepast programma (eigen leerlijn) samen voor deze leerling. Dit wordt vastgelegd in een begeleidingsplan. Hierdoor worden de kennis en vaardigheden, die het kind al heeft verder ontwikkeld en die het nog niet beheerst, opnieuw ingeoefend. Dit betekent dat de leerling voor een deel van de vakken een eigen programma heeft. Het doel is wel dat de leerling op den duur aansluiting vindt bij de lagere groep. Dat kan in de periode van een jaar, maar het kan ook iets langer of korter duren. Ook kan er, met het oog op het welbevinden van de leerling, de keuze gemaakt worden om het volledig mee te laten doen met het lesprogramma van de lagere groep. Ook dit wordt vastgelegd in een begeleidingsplan. Dit begeleidingsplan wordt besproken met de betreffende ouders. Op de aangegeven momenten wordt de voortgang en werkwijze geëvalueerd.

Zo nodig kan de leerkracht de ib'er vragen om te ondersteunen bij het opstellen van het begeleidingsplan.

3.3.2 CRITERIA OVERGANG GROEP 1 NAAR GROEP 2

De leerkracht volgt het kind aan de hand van de aangegeven instrumenten (zie 2.9). Een leerling moet zo gemotiveerd zijn dat hij/zij zelfstandig een opgedragen taak kan begrijpen en uitvoeren. De leerling moet 20 minuten geconcentreerd bezig kunnen zijn.

Als de vorderingen op één of meerdere aspecten, die vastgelegd worden met het leerlingvolgsysteem, meer dan ¾ jaar achterliggen op de prestatie van de gemiddelde kleuter, zal overwogen worden of een leerling extra leertijd (verlengde kleuterperiode) zal krijgen.

We nemen de uitslagen van de Cito-toetsen, dyslexieprotocol en observaties mee in ons besluit.

Overwogen hoort te worden of een leerling sociaal-emotioneel gezien toe is aan de overgang naar 2. Om dat te weten te komen hanteren wij een aantal instrumenten, zoals KanVAS (o.a. welbevinden), Kleuterplein en observaties van de groepsleerkracht. Soms is een leerling juist gebaat bij overgang naar een hogere groep om daar meer uitdaging te vinden.

Zo nodig kan nader advies ingewonnen worden om na te gaan of additionele hulp gewenst is (bv. medicatie, fysiotherapie, logopedie e.d.) Indien er grote twijfel is, kan een leerling, altijd in overleg met de ouder, aangemeld worden bij een externe instantie.

Najaarsleerlingen

De zogenaamde "najaarsleerlingen (geboren in de maanden oktober, november, december)" worden bij aanvang van hun schoolloopbaan beschouwd als groep 1 leerlingen. Voor deze leerlingen gelden dezelfde overgangscriteria als voor de overige groep 1 leerlingen.

3.3.3 CRITERIA OVERGANG VAN GROEP 2 NAAR GROEP 3

Gedurende het schooljaar worden de ouders op de hoogte gehouden van het ontwikkelingsverloop van hun kind. Wanneer de ontwikkelingslijnen van een kind niet voldoende vooruitgang laten zien en we merken dat

het kind daar sociaal-emotioneel gezien hinder van ondervindt, kan na intensief onderzoek en in samenspraak met ouders, leerkrachten en ib-er besloten worden tot verlengen van het leerjaar.

Bij de overgang naar groep 3 hanteren we onder meer de volgende criteria:

- De leerling moet voldoende gemotiveerd en zodanig toegerust zijn dat hij/zij in ieder geval zelfstandig een opgedragen taak kan begrijpen en uitvoeren. De aspecten taakhouding, werkhouding, motivatie én concentratie spelen hierbij een belangrijke rol.
- De leerling moet in staat zijn gedurende minimaal 20 minuten geconcentreerd aan een taak te werken.
- De leerling moet schoolbekwaam zijn. Met andere woorden: is er voldoende ontwikkeling op auditief (analyse/synthese), visueel en motorisch gebied om naar groep 3 te gaan?
- Een kind dat op alle onderdelen van de Cito-toetsen een V en/of IV-score heeft blijft in principe nog een jaar in groep 2.
- Ook hierbij moet overwogen worden of een leerling sociaal-emotioneel gezien toe is aan een overgang naar groep 3. Een advies om wel/niet over te gaan, wordt in mei/juni afgegeven. Indien er twijfel bestaat, kan er een extern onderzoek aangevraagd worden door de school, waarbij vooraf wordt vastgelegd of het advies wel of niet bindend is.

Het is vanzelfsprekend dat ouders nauw bij deze gesprekken worden betrokken.

3.3.4 CRITERIA OVERGANG VAN GROEP 3 NAAR GROEP 4

Gedurende het schooljaar worden de ouders op de hoogte gehouden van het ontwikkelingsverloop van hun kind. Wanneer de ontwikkelingslijnen van een kind niet voldoende vooruitgang laten zien en we merken dat het kind daar sociaal-emotioneel gezien hinder van ondervindt, kan na intensief onderzoek en in samenspraak met ouders, leerkrachten en IB'er besloten worden tot verlengen van het leerjaar.

De methode-gebonden toetsen, het LVS van Cito, KanVAS en de observaties vanuit de groep geven een indicatie tot verlenging.

Een twijfelachtig profiel is een AVI-start in combinatie met een IV of V score voor rekenen. Een belangrijke factor bij de overgang naar groep 4 is de letterkennis van een leerling. Dit wordt tevens meegewogen bij een twijfelachtig profiel.

Een leerling doubleert als het kind aan het eind van het schooljaar een gemiddeld leerrendement van < 50% haalt (d.w.z. een achterstand van een half jaar of meer en/of V-scores op de Cito-toetsen). Bij leerrendementen tussen 50 en 75%; dit zijn de IV/V-scores van CITO, wordt een leerling altijd intern besproken.

Een leerling die niet doorstroomt naar groep 4, begint niet opnieuw met de leerstof in groep 3, maar krijgt een eigen leerlijn, die erop gericht is de leerling op enig moment weer aan te laten sluiten bij de reguliere groep.

De leerling doet dan bijvoorbeeld 3 jaar ver roep 3 en 4.

3.3.5 CRITERIA OVERGANG GROEP 4 NAAR GROEP 5

Gedurende het schooljaar worden de ouders op de hoogte gehouden van het ontwikkelingsverloop van hun kind. Wanneer de ontwikkelingslijnen van een kind niet voldoende vooruitgang laten zien en we merken dat het kind daar sociaal-emotioneel gezien hinder van ondervindt, kan na intensief onderzoek en in samenspraak met ouders, leerkrachten en IB'er besloten worden tot verlengen van het leerjaar.

De methode-gebonden toetsen, het LVS van Cito, KanVAS en de observaties vanuit de groep geven een indicatie tot verlenging. Daarnaast vormt de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling een belangrijk criterium t.a.v. het wel of niet doubleren. De school vindt goed ontwikkelde basisvaardigheden van fundamenteel belang voor de verdere schoolontwikkeling.

Een leerling doubleert als het aan het einde van het schooljaar een gemiddeld leerrendement <50% haalt (d.w.z. een achterstand van een half jaar of meer en/of V-scores op de Cito-LOVS toetsen).

Bij leerrendementen tussen de 50 en 75 %; dat zijn IV-V scores van het Cito-LOVS, wordt de leerling altijd intern besproken.

Een leerling die niet doorstroomt naar groep 5, begint niet opnieuw met de leerstof in groep 4, maar krijgt een eigen leerlijn, die erop gericht is de leerling op enig moment weer aan te laten sluiten bij de reguliere groep en zo zonder problemen door kan stromen naar groep 6. De leerling doet dan bijvoorbeeld 3 jaar over de groepen 4 en 5.

3.3.6 CRITERIA OVERGANG GROEP 5 T/M 8

In de groepen 5 t/m 8 komt zittenblijven sporadisch voor. Wanneer een leerling problemen ondervindt bij de sociaal-emotionele ontwikkeling, zou het een overweging kunnen zijn om een leerling een jaar langer over de groep te laten doen.

Wanneer er wel leerproblemen zijn, kent de school de volgende maatregelen:

- Het aanbieden van minimumleerstof binnen het groepsprogramma (voor één of meer vakken). Dit is afhankelijk van het leerrendement van de individuele leerling.
- Het aanbieden van een individuele leerlijn: de leerling heeft een eigen programma voor één of meerdere vakken.
- Differentiatie binnen tijd en tempo.

Wanneer er besloten wordt om een leerling verder te laten werken a.d.h.v. een eigen leerlijn, wordt er ook een zogenaamd OPP opgesteld, zie ook 4.5.

3.3.7 EEN GROEP OVERSLAAN IN GROEP 1 T/M 8

Soms zijn kinderen op alle gebieden verder dan hun leeftijdgenoten. Het team kan dan in overleg met de ouders beslissen dat een leerling eerder mee gaat draaien met de volgende groep om hem/haar de ontwikkelingskansen te geven waar het aan toe is. Als een leerling in een groep uitzonderlijk goed presteert en een duidelijke voorsprong heeft op zijn leeftijdgenoten kan het voorkomen dat een kind vervroegd naar de volgende groep gaat. Dit zijn echter hoge uitzonderingen.

Via het leerlingvolgsysteem worden de leerlingen gesignaleerd die in één of meerdere leerstofonderdelen uitblinken. Zij krijgen de mogelijkheid om zich extra te verdiepen in de leerstof.

Wanneer de ontwikkeling van een leerling ver vooruit loopt t.o.v. zijn/haar leeftijdgenoten en het sociaal-emotioneel verantwoord is, kan na intensief onderzoek en overleg met de ouders, de leerkrachten en de ib-er besloten worden om een groep over te slaan, zie protocol Meer- en hoogbegaafde & succesvolle intelligente leerlingen . Hiervan wordt altijd verslag gemaakt, dat ondertekend dient te worden door de ouders en de school.

3.4.1 UITSTROOM NAAR EEN ANDERE BASISCHOOL

Door verhuizing, de wens van ouders of specifieke onderwijsbehoeftes kan het mogelijk zijn dat een leerling naar een andere basisschool gaat. Er wordt dan door de groepsleerkracht (eventueel ondersteund door de IB-er) een onderwijskundig rapport opgesteld. Ouders mogen dit rapport inzien op school en dienen dit vervolgens te ondertekenen. Dit rapport wordt samen met de gegevens van het LVS overgedragen naar de nieuwe basisschool. Wanneer dit wenselijk is, wordt de leerling ook mondeling overgedragen aan de nieuwe school; de zogenoemde “warme” overdracht. In overleg met de ouders wordt bepaald of het onderwijskundig rapport door de ouders aan de nieuwe school gegeven wordt of dat het rechtstreeks naar de nieuwe school gestuurd wordt.

3.4.2 UITSTROOM NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS

De leerlingen van onze school stromen vaak uit naar scholen voor het Voortgezet onderwijs in Dedemsvaart. Hiermee onderhoudt de school regelmatig contacten. Zie ook protocol Overgang PO naar VO’.

Tijdens de plenaire leerlingbespreking in juni worden alle leerlingen van groep 7 binnen het team besproken en wordt een pre-advies opgesteld door het gehele team. Dit geldt dan ook als voorlopig schooladvies.

Onze school maakt gebruik van de Entreetoets van Cito voor groep 7. Deze wordt aan het begin van groep 8 (september) afgenomen. Wanneer de toetsresultaten binnen zijn, vindt er een gesprek plaats tussen de groepsleerkracht en de ouders over het behaalde resultaat.

De volgende kennisgebieden worden gemeten bij de Entreetoets:

- Rekenen
- Lezen
- Taalverzorging

Er worden analyses gemaakt van de uitkomsten. Deze analyses kunnen leiden tot bijstelling van de leerstof voor zowel de hele groep als de individuele leerling. Ook kunnen uitkomsten aanleiding geven om op bepaalde onderdelen individueel / groepsgewijs extra te oefenen of begeleiding in te zetten.

Tijdens het bespreken van de resultaten van de Entreetoets met ouders en leerlingen, worden zij door de leerkracht (beknopt) ingelicht over het voortgezet onderwijs in het algemeen (verschillende niveaus, procedure aanmelding, etc.). Ook wordt aan het eind van groep 7 voor de eerste maal de ingevulde aanmeldwijzer aan ouders en leerlingen voorgelegd. Op de aanmeldwijzer worden de resultaten van de M-toetsen van het Cito LOVS-systeem vermeld t.o.v. de verschillende schooltype (niveau). Op deze wijze wordt zichtbaar welk type vervolgonderwijs het beste past bij de leerling.

In november worden de leerlingen van groep 8 en hun de ouders voorgelicht over de verschillende doorstroom mogelijkheden naar het voortgezet onderwijs. De scholen voor het voortgezet onderwijs organiseren in de loop van het jaar (meestal in januari) open dagen en informatieavonden. Wij adviseren / stimuleren ouders en kinderen van groep 8 deze open dagen te bezoeken.

Zie ook: “Overgang PO – VO (gemailld)

3.4.3 VERWIJZING

Aan het begin van groep 8 geeft de leerkracht van groep 8 (na vooroverleg met het team) een pre-advies voor de uitstroom naar het VO. Dit advies is gebaseerd op:

- de verwachting van de leerkracht/team,
- gegevens Entreetoets;
- gegevens LVS;
- werkhoudingsaspecten;
- wensen/verwachtingen ouders;
- wensen/verwachtingen leerling;

3.4.4 CITO-EINDTOETS

Voor alle leerlingen van groep 8 in het reguliere basisonderwijs is het verplicht om een eindtoets PO te maken. Een eindtoets PO meet de kennis van leerlingen op het gebied van taal en rekenen. Binnen de Stichting Wolderwijs is gekozen voor de afname van de Centrale Cito Eindtoets.

Het **schooladvies** is leidend bij de plaatsing van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Als een leerling de eindtoets PO beter maakt dan verwacht, moet de basisschool het schooladvies heroverwegen. De basisschool is verantwoordelijk voor deze heroverweging, in overleg met de ouders/verzorgers.

De heroverweging kan leiden tot een wijziging in het schooladvies, maar de school kan er ook voor kiezen om bij het oorspronkelijke schooladvies te blijven. Soms is het resultaat van de eindtoets PO juist minder goed dan verwacht. In dat geval mag de basisschool het schooladvies niet aanpassen.

De eisen van de Centrale Eindtoets zijn hetzelfde voor alle leerlingen. De vorm waarin de toets wordt aangeboden kan echter (gedeeltelijk) anders zijn. De school heeft de mogelijkheid om rekening te houden met de speciale behoefte van een leerling, bijvoorbeeld door tijdverlenging. De beslissing of een leerling een aangepaste versie krijgt, is aan de (directeur van de) school.

Wanneer de toetsresultaten binnen zijn, vindt zo snel mogelijk een gesprek plaats tussen leerkracht en ouders over de bereikte resultaten. In samspraak met de ouders is het de bedoeling te komen tot een gezamenlijke inschrijving bij een school voor voortgezet onderwijs. De ouders ontvangen tegelijkertijd de benodigde formulieren voor aanmelding. Deze formulieren worden weer ingeleverd bij de leerkracht van groep 8. De aanmeldingsformulieren worden door de leerkracht van groep 8 opgestuurd naar het vervolgonderwijs. De aanmeldwijzer en de gegevens van het Cito-Leerlingvolgsysteem worden meegestuurd. Indien nodig kan de leerkracht aangeven of hij het aanmeldingsformulier mondeling wil toelichten. Bij vragen of onduidelijkheden kan het vervolgonderwijs contact opnemen met deze leerkracht. Uiteindelijk beslist de ontvangende school over de toelating.

Om de ondersteuningsbehoeften van leerlingen zo goed en effectief mogelijk vast te leggen, maken wij gebruik van de volgende plannen:

- Klimplannen
- Begeleidingsplan / Plan van aanpak
- Eigen leerlijn / Ontwikkelingsperspectief

4.1 KLIMPLANNEN

Voor een beschrijving van de werkwijze m.b.t. de klimplannen verwijzen we naar het protocol “Werken met klimplannen”.

4.2 BEGELEIDINGSPLAN / PLAN VAN AANPAK

Voor leerlingen die op meerdere vak – en/of ontwikkelingsgebieden extra ondersteuning nodig hebben op zorgniveau 3 stellen wij een apart begeleidingsplan / plan van aanpak op. Hierin worden de doelen en interventies voor de komende planperiode beschreven. Het begeleidingsplan / plan van aanpak wordt min. 2x per jaar samen met ouders, leerkracht en IB'er geëvalueerd. Wanneer het begeleidingsplan / plan van aanpak onderdeel uitmaakt van een arrangement is ook de ambulante begeleider (SMW) bij de evaluatie aanwezig.

4.3 INDIVIDUELE LEERLIJN

Wanneer een leerling met specifieke onderwijsbehoeften een eigen programma volgt met aangepaste tussen- en/of einddoelen noemen we dat een individuele leerlijn. De leerling neemt hiermee afstand van het groepsprogramma en volgt zijn eigen lijn. Bij deze beslissing wordt de orthopedagoog van SWV of de schoolbegeleider van de IJsselgroep én de ouders altijd ingeschakeld.

Wat gaat er vooraf aan het besluit “individuele leerlijn”:

- Er ligt een periode waarin de leerling met diverse begeleidingsplannen is begeleid.
- De intern begeleider en de groepsleerkracht hebben alle wegen bewandeld om een individuele leerweg te voorkomen.
- Bij het SWV/IJsselgroep is om advies gevraagd en er hebben eventueel onderzoeken plaatsgevonden.
- De problematiek van de leerling is herhaaldelijk besproken tijdens leerling- en groepsbesprekingen.

Communicatie met de ouders:

- In het voortraject wordt al aangegeven dat hun kind mogelijk een individuele leerlijn gaat volgen.
- Ouders zijn op de hoogte van de inhoud en de consequenties van het volgen van een individuele leerlijn. De ouders moeten er rekening mee houden dat het te behalen eindniveau van het kind niet het niveau van groep 8 zal zijn.
- Ouders overleggen samen met de intern begeleider en de groepsleerkracht het plan en OPP voor de individuele leerlijn. Dit begeleidingsplan wordt door ouders, leerkracht en intern begeleider ondertekend.
- Ouders worden minstens twee keer per jaar op de hoogte gesteld door de intern begeleider en/of leerkracht over de manier van begeleiden en de resultaten. Hiernaast vinden ook de reguliere oudergesprekken met de groepsleerkracht plaats. Ouders hebben natuurlijk altijd de mogelijkheid om een gesprek aan te vragen met de groepsleerkracht of intern begeleider.

Communicatie met de leerling en de groep:

- De leerling is op de hoogte van de inhoud van de individuele leerlijn.
- De leerkracht bespreekt met de groep het feit dat een leerling gebaat is bij het volgen van een individuele leerlijn om de acceptatie te bevorderen.

Tijdens de individuele leerlijn:

- De leerling wordt regelmatig besproken tijdens leerling-besprekingen of groepsbesprekingen.
- De leerroute wordt door de intern begeleider en de groepsleerkracht (en eventueel met de schoolbeleider van de IJsselgroep/orthopedagoog van SWV) samengesteld en uitgezet. De uitvoering wordt gedaan door de groepsleerkracht.

Dossiervorming:

- De school beschikt over een leerlingvolgsysteem (Cito-LOVS) . Bij de leerling worden geen toetsen afgenomen die meer dan 10 dle afwijken van het niveau van de leerling.
- De vorderingen worden vastgelegd in het digitaal volgsysteem van Cito.
- Voor de leerlingen met een individuele leerlijn wordt een plan voor individuele leerlijn opgesteld.
- Afspraken met ouders worden schriftelijk vastgelegd.

4.4 ARRANGEMENT

Onder arrangementen worden voorzieningen bedoeld die op aanvraag door de Commissie Arrangeren kunnen worden toegekend aan leerlingen of leraren met een ondersteuningsbehoefte (zie ook: Ondersteuningsplan PO2203 afdeling Meppel).

Bij leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op niveau 4 zal de inzet van een arrangement veelal noodzakelijk zijn. Een commissie van deskundigen is verantwoordelijk voor het toekennen van extra middelen.

4.5 ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

Voor leerlingen die een eigen leerlijn volgen voor één of meerdere vakken en/of een arrangement hebben stellen wij een ontwikkelingsperspectief-plan (OPP) op. In dit plan wordt beschreven hoe de startsituatie is bij aanvang van het document. Vanaf groep 5 wordt de verwachte uitstroom bepaald/berekend en worden tussendoelen berekend. Ten minste 2x keer per jaar wordt geëvalueerd of de betreffende leerling zich naar verwachting ontwikkeld en er bij de leerling sprake is van voldoende welbevinden. Voor het opstellen van het ontwikkelingsperspectief wordt het format van het SWV gebruikt.

4.6 PASSEND ONDERWIJS EN EXCELLENTE EN (HOOG)BEGAAFDE LEERLINGEN

In ons beleidsplan "Passend onderwijs en excellente en (hoog)begaafde leerlingen staat beschreven hoe wij onze zorg hebben ingericht met betrekking tot (hoog)begaafde leerlingen.

5 PASSEND ONDERWIJS

Vanaf 1 augustus 2014 is in heel Nederland Passend Onderwijs ingevoerd. Iedere leerling hoort het onderwijs te krijgen dat bij hem/haar past, het liefst zo dicht mogelijk bij de woonplaats. De schoolbesturen hebben de plicht om hiervoor te zorgen. Gezamenlijk organiseren zij dit in het samenwerkingsverband.

Passend onderwijs betekent dat ieder kind in principe naar de basisschool zou moeten. Dit kunnen kinderen zijn met verminderd cognitief vermogen, dove, blinde of lichamelijk gehandicapte kinderen zijn en ook kinderen met het syndroom van Down. Binnen ons bestuur worden hier afspraken over gemaakt. Leerlingen met specifieke hulpvragen zouden eventueel kunnen worden verspreid over de scholen in de gemeente. De grenzen moeten dus heel zorgvuldig worden beschreven. Op grond hiervan kan de school een leerling dat op deze school niet past, verwijzen naar een andere school. Deze beslissing wordt genomen door het bestuur. Het bestuur moet zorgen voor een passende andere school.

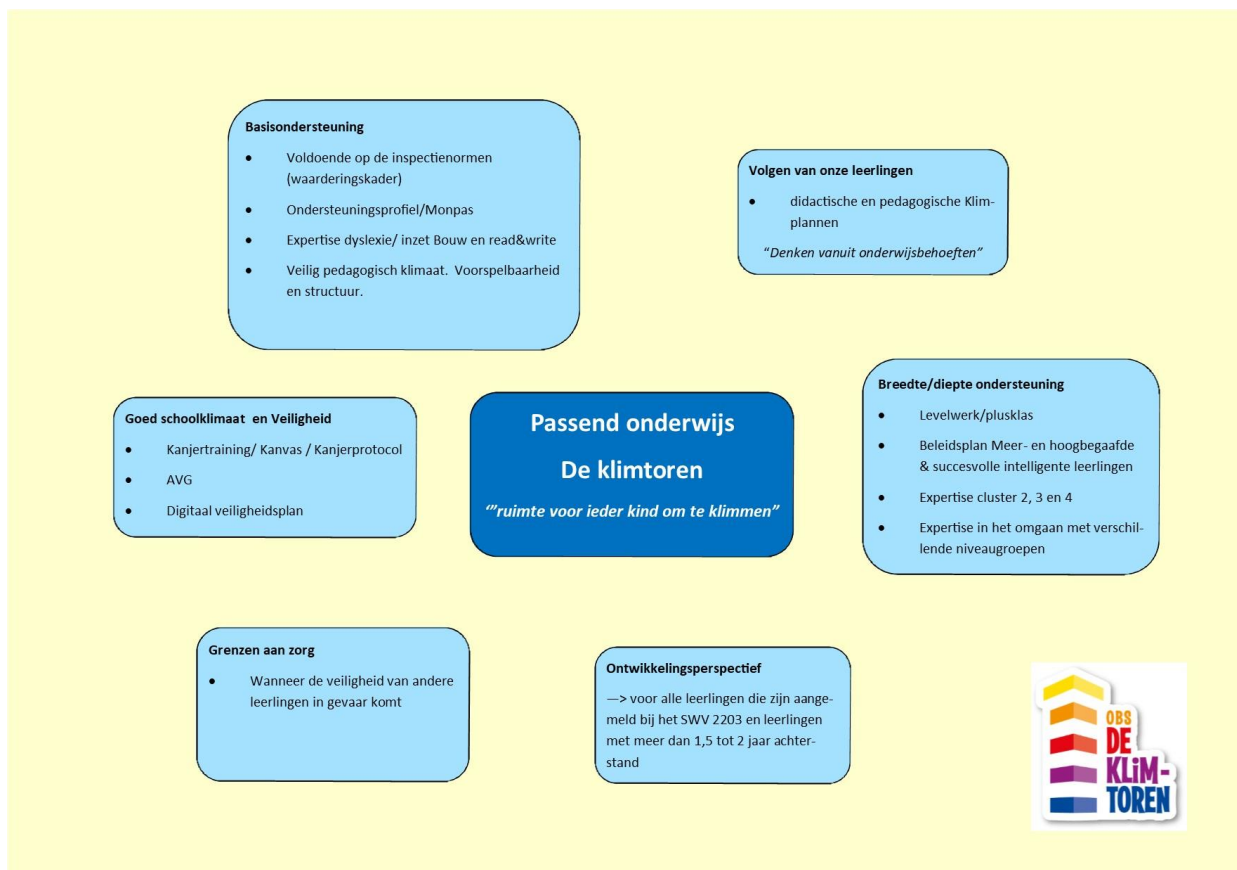
Alle scholen voor primair onderwijs (basisscholen en basisscholen voor speciaal onderwijs) zijn aangesloten bij een samenwerkingsverband in hun regio. De scholen binnen de Stichting Wolderwijs zijn aangesloten bij 'samenwerkingsverband Primair Onderwijs 2203 afdeling Meppel'.

Zie ook: www.po2203

- Ondersteuningsplan PO2203
- Afdelingsplan en jaarplan PO 2203 afdeling Meppel

5.1 AANMELDING NIEUWE LEERLINGEN

In principe zijn alle leerlingen bij ons op school welkom.

Van onze leerkrachten wordt verwacht dat ze voldoende professioneel zijn om extra zorg binnen onze school en onder schooltijd te kunnen realiseren. Eén en ander is natuurlijk ook afhankelijk van externe factoren zoals de groepsgrootte, het aantal zorgleerlingen in de groep, of er sprake is van combinatiegroepen, het aantal leerlingen met arrangementen in de groep en de ervaring van de leerkracht (denk hierbij aan startende leerkrachten).

Ook andere aspecten kunnen een rol spelen:

- In hoeverre is een kind al zindelijk; Mochten leerlingen lichamelijke zorg behoeven, dienen ouders dit voor hun rekening te nemen
- De intellectuele capaciteiten dienen toereikend zijn om de leerstof tot het niveau van groep 6 te kunnen beheersen.
- Ouders en school kunnen goed samenwerken en volgen binnen hun mogelijkheden elkaars adviezen op.
- Voor leerlingen met een arrangement moet adequate ambulante begeleiding gerealiseerd worden.
- Leerlingen van een andere basisschool waarvoor een toelaatbaarheidsverklaring voor SBO is afgegeven, worden niet op onze school toegelaten.
- De leerling moet zich meetbaar welbevinden op school
- Afwijkend gedrag wordt grensoverschrijdend als andere leerlingen hierdoor regelmatig last van ondervinden, gedupeerd worden. Dit wordt per leerling bekeken. Het aanhouden van de huidige veiligheid voor de leerkracht en medeleerlingen staan voor ons voorop. De methode Kanjertraining is onze leidraad voor het verwezenlijken van een verantwoord pedagogisch en didactisch klimaat.
- De leerling kan de schoolregels en de regels betreffende werkhouding en zelfwerkzaamheid in voldoende mate hanteren.
- Het aantal instructiegroepen is per groep per ontwikkelingsgebied moet realiseerbaar zijn voor de leerkracht.
- Extra zorg moet binnen de school/groep gerealiseerd kunnen worden. Dit betekent dat een leerling altijd als leerling in een groep mee moet kunnen doen.
- De zorg moet in principe binnen school / klas uitvoerbaar zijn.
- De school kent zeer beperkte voorzieningen voor lichamelijke zorg. De leerlingen moeten in beginsel op dit gebied zelfredzaam zijn
- Het is ook van wezenlijk belang, dat de leerkrachten ook de zorg en aandacht voor de huidige leerlingen kunnen blijven continueren.

Indien ouders/verzorgers besluiten om ondanks het advies van de basisschool hun leerling niet aan te melden bij de Commissie Arrangeren wordt in een gesprek met de ouders door directie en IB-er de grenzen ten aanzien van de zorgverbreding aan de ouders duidelijk gemaakt. De afspraken worden vastgelegd in een contract dat door alle betrokkenen wordt ondertekend.

5.2 AANMELDING SO/SBO

Onderstaand wordt een aantal criteria aangegeven betreffende de grenzen van de mogelijkheden van zorg op onze school. Bij de besluitvorming tot plaatsing en de begeleiding van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften en/of een handicap dienen deze criteria steeds overwogen te worden. Een negatieve beslissing tot plaatsing of een beëindiging van de begeleiding op school (denk hierbij aan verwijzing naar het speciaal onderwijs of een andere basisschool) kan te maken hebben met:

- Verstoring van de rust en de veiligheid. Dit geldt zowel voor het betreffende kind als voor andere kinderen in de groep of op school.
- Verstoring van het leerproces. Het gaat hierbij om langdurige verstoring. Dit geldt zowel voor het betreffende kind als voor de andere kinderen.
- Spanningsveld verzorging/behandeling en onderwijs.
- Gebrek aan opnamecapaciteit. Voorkomen van concentratie van problemen in 1 leerjaar.
- De zwaarte van het gedrag/leerprobleem of de handicap en de specifieke behoefte aan zorg en begeleiding.

Dit steeds in relatie met de totale zorg binnen de groep, op school en de mogelijkheden van de leerkrachten en IB'er.

Zie ook afdelingsplan PO2203 afdeling Meppel.

5.3 MONPAS

Met ingang van schooljaar 2016-2017 vult iedere school behorende bij het samenwerkingsverband po2203 jaarlijks de Monitor Passend Onderwijs in. MonPas is een instrument om inzicht te krijgen in de diversiteit van de schoolpopulatie, over welke expertise de school wel/niet beschikt en welke ondersteuningsmogelijkheden de school kan bieden. Ook wordt zichtbaar welke school naast de basisondersteuning (op iedere school aanwezig) welke vormen van extra ondersteuning kan bieden. Met andere woorden welke school het beste kan voldoen aan de specifieke zorgvraag van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

6 EXTERNE CONTACTEN

6.1 SAMENWERKINGSVERBAND

Onze school maakt deel uit van het samenwerkingsverband Meppel PO 22.03. Zie voor de ondersteuningsmogelijkheden het ondersteuningsplan en afdelingsplan van Meppel (directiekamer)

Dit samenwerkingsverband geeft ondersteuning en begeleiding aan basisscholen voor leerlingen die om allerlei redenen extra zorg nodig hebben. Het samenwerkingsverband helpt ook bij het bevorderen van de deskundigheid en de inzet van het onderwijzend personeel op de basisschool

6.2 BEGELEIDINGSDIENST

Soms vallen leerlingen op/uit en is school gedwongen om in overleg en met toestemming van ouders/verzorgers externen in te schakelen. In eerste instantie doen zij dan een beroep op de Schoolbegeleidingsdienst in ons geval de IJsselgroep of het CJG.

Daarnaast ondersteunt de IJsselgroep en het CJG netwerken van Interne begeleiders en samenwerkingsverbanden Weer Samen Naar School (WSNS) bij het realiseren van optimale zorg.

6.3 JEUGDGEZONDHEIDSZORG

Op de basisschool valt het kind onder de zorg van de sector Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD Drenthe. De JGZ-medewerkers hebben tijdens de basisschoolperiode een aantal malen contact met het kind en ouder(s) of verzorger(s). Het standaardprogramma bestaat uit een onderzoek in groep 2 en in groep 7, meestal in de school, soms in het GGD gebouw of op een andere plaats. Bij het onderzoek worden een aantal lichamelijke aspecten bekeken en daarnaast wordt er aandacht besteed aan de ontwikkeling van het kind in brede zin. Per groep kan het onderzoek verschillen. Tijdens een onderzoek worden geen inenting gegeven.

De verpleegkundige en schoolarts houden ook spreekuren op school. Hier kunnen leerlingen, ouders en leerkrachten gebruik van maken.

Alle leerlingen van groep 2 worden in de loop van het schooljaar gescreend door de aan de school verbonden logopediste. Voor iedere leerling trekt de logopediste ca. 15 minuten uit. Er wordt onder andere gelet op:

- uitspraak
- gehoor/luistervaardigheid
- mondgedrag, zoals duimzuigen
- stem/ademhaling

De ouders worden geïnformeerd over de uitslag van dit onderzoek. Leerlingen die problemen hebben op het gebied van taal, spraak en mondmotoriek, gehoor- of luisterfunctie en stem, komen op een controlelijst en worden in de groepen 3 t/m 8 opnieuw bekeken. Als behandeling noodzakelijk is, wordt de leerling doorverwezen naar de plaatselijke logopediepraktijk. Er wordt pas begonnen met een behandeling als ouders hiervoor toestemming hebben gegeven. Mochten ouders vragen hebben over de spraak – of taalontwikkeling van hun kind, dan kan altijd contact opgenomen worden met de leerkracht of de logopedist.

6.4 CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN.

centrum voor
jeugd en gezin
De Wolden

Iedere ouder loopt tegen vragen aan bij het opvoeden en opgroeien van zijn/haar kind(eren). Soms zijn het vragen waar niet een, twee, drie het antwoord op gevonden kan worden. In dat geval kunnen ouders en leerkrachten terecht bij het CJG. Het CJG is een organisatie

waarin bestaande organisaties: Icare jeugdgezondheidszorg, GGD Drenthe jeugdgezondheidszorg, (school)maatschappelijk werk en jeugd- en jongerenwerk van Stichting Welzijn De Wolden, Bureau Jeugdzorg Drenthe en Gemeente de Wolden samenwerken. Uiteraard blijft alles wat er besproken wordt vertrouwelijk. Aan de school is een maatschappelijke werker toegewezen, die regelmatig met de ib-er overleg voert. Indien gewenst kan er op school een traject worden opgestart.

6.5 IB-CLUSTER

Binnen het samenwerkingsverband Meppel is afgesproken dat er clusters van scholen gevormd gaan worden. Deze clusters dienen als overlegorgaan voor de ib-ers. Alle ib-ers van Stichting primair onderwijs Wolderwijs zitten in één cluster en vergaderen regelmatig samen.

6.6 MELDCODE VERMOEDEN HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

De school bezit een protocol meldcode. Dit protocol zit in een map in de IB-ruimte.

6.7 VOORTGEZET ONDERWIJS

De leerkracht van groep 8 heeft jaarlijks contact met de scholen voor vervolgonderwijs:

- Elk jaar komen de directeurs / coördinatoren van het vervolgonderwijs naar de basisschool. De leerkracht van groep 8 en de intern begeleider bespreken de vorderingen en ontwikkelingen van de leerlingen van het eerste brugjaar. Ook wordt er geëvalueerd over de gemaakte afspraken over nazorg.
- De leerlingen van groep 8 worden d.m.v. een aanmeldformulier door de leerkracht van groep 8 aangemeld bij het vervolgonderwijs. Gegevens van het Leerlingvolgsysteem Cito en de uitslag van de eindtoets worden meegestuurd. Indien nodig kan de leerkracht van groep 8 aangeven of hij het aanmeldingsformulier mondeling wil toelichten. Bij vragen of onduidelijkheden neemt het vervolgonderwijs contact op met de leerkracht van groep 8.

6.8 OVERLEG DIRECTEUR EN INTERNE BELELEIDER

Eens per 6 weken is er overleg tussen directeur en ib'er om lopende zaken te bespreken, zowel wat betreft leerlingen als schoolorganisatorische zaken rondom de inrichting van het onderwijs. (zie ook onze inhoudelijke jaarkalender).

De directeur en de ib'ers evalueren aan het eind van het schooljaar het functioneren van de leerlingenzorg; bespreken de actiepunten en zetten deze weg in het nieuwe schooljaarplan.

7.1 KWALITEIT METEN

We werken stichting breed met de kwaliteitssystemen Parnassys WMK en MonPas. Beide systemen worden gebruikt om onze kwaliteit van handelen te meten.

Daarnaast wordt er elk jaar een schooljaarverslag gemaakt. Hierin worden de eindtoets, entreetoetsen en tussenopbrengsten van Cito-toetsen, toetspakket beginnende geletterdheid en Kanvas opgenomen en geanalyseerd. Er wordt gekeken naar trends, analyses, conclusies en consequenties. Op kindniveau, groepsniveau en schoolniveau. Gezien het geringe aantal leerlingen per groep en de grote diversiteit aan leerlingkenmerken en bijbehorende individuele onderwijsbehoeften is een groepsgewijze analyse voor onze school weinig zinvol. Wel bekijken we of iedere leerling de gestelde individuele vaardigheidsgroei heeft behaald. De trends worden wel bekeken op groepsniveau. Dit schooljaarverslag wordt besproken in het team en aangeboden aan de MR. Verbeterpunten worden meegenomen en beschreven in het schooljaarplan

7.2 (TREND)-ANALYSES

Twee keer per schooljaar voert de IB'er samen met de leerkrachten analyses uit. Analyses van het Cito-leerlingvolgsysteem, de eindtoets, de entreetoets, resultaten oud-leerlingen, de kengetallen (doorstroom, verwijzing, uitstroom), gebruikte methodes, nieuwe materialen. Deze analyses zijn verwerkt in het Schooljaarverslag. De (trend)analyses worden tijdens leerlingenbesprekingen besproken in het team. Aan de hand van de analyses worden er verbeterplannen opgesteld. Ook worden met behulp van deze analyses trends bestudeerd en hierop wordt vervolgens beleid gemaakt voor het erop volgende jaar. Dit is een gezamenlijke taak van de directie en IB'er.

7.2.1 ANALYSE LOVS

Na het afnemen van de Cito-toetsen voeren de leerkrachten de resultaten van de afgenomen citotoetsen in in het digitale Cito-leerlingvolgsysteem en in Parnassys. We beschikken nog niet over een dult-koppeling met Parnassys. Voor de analyses maken we gebruik van beide computerprogramma's. Deze analyses worden besproken tijdens de groeps- en leerlingbesprekingen. De gegevens worden verwerkt in de verslagen van de groepsbesprekingen) en gebruikt om de klimplannen te evalueren, aan te passen en/of op te stellen (Zie ook protocol: "Werken met klimplannen).

7.2.2 ANALYSE ENTREETOETSEN

Begin groep 8 wordt de Entreetoets afgenomen. Na het ontvangen van de resultaten maken de groepsleerkracht en IB'er een analyse. Dit vindt plaats tijdens de groepsbespreking. Uitkomsten, trends, analyses, conclusies en consequenties worden door directie en IB'er beschreven in het schooljaarverslag. Het schooljaarverslag wordt besproken in het team en MR.

7.2.3 ANALYSE EINTOETS

In groep 8 wordt de Centrale Eindtoets PO afgenomen. Na het ontvangen van de resultaten maken de groepsleerkrachten en IB'er een analyse. Uitkomsten trends, analyses, conclusies en consequenties worden

door directie en IB'er beschreven in het schooljaarverslag. Het schooljaarverslag wordt besproken in het team en MR.

7.3 FACILITEITEN

Voor ib-taken tot 50 leerlingen is bij Wolderwijs 1 dagdeel beschikbaar. Facilitering geschiedt op basis van het aantal leerlingen. Vanaf augustus 2009 is van de ib-taak een functie gemaakt, met bijpassend salaris. In het schooljaar 2018-2019 is hier vanuit eigen formatie een dagdeel aan toegevoegd. De taken van een IB'er zijn dusdanig omvangrijk dat een dagdeel niet volstaat.

7.4 DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING / COMPETENTIES

Binnen obs Klimtoren wordt scholing van het onderwijzend personeel van groot belang geacht. Vaardige en deskundige leerkrachten vinden we wezenlijk voor een verantwoorde begeleiding van de leerlingen. We zijn nimmer uitgeleerd. Om hier structureel mee om te gaan wordt jaarlijks een scholingsplan vastgesteld. Iedere leerkracht heeft het recht 10% van zijn werktijdsfactor voor nascholing in te zetten. Allereerst geldt als uitgangspunt dat ingestoken wordt op teamscholing. Individuele scholing is daarnaast mogelijk, mits financieel inpasbaar.

De stichting biedt tevens jaarlijks een divers scholingsprogramma aan. Wensen van personeel worden bij de samenstelling van het programma meegenomen. Ieder personeelslid kan zich inschrijven voor de aangeboden scholing.

In het bekwaamheidsdossier (met daarin het persoonlijk ontwikkelingsplan POP) geeft de leerkracht aan welke competenties hij wil versterken. Iedere leerkracht wordt geacht een bekwaamheidsdossier bij te houden, volgens richtlijnen opgesteld door de Stichting Wolderwijs.